Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 222 — ՈՒՐԲԱԹ 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1884 — (Ն. Տ.) 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ — 21 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1301

ԳԱՅՄԱՆԸ
Փոխադրման տոմսը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ. երկու անգամի համար 2½ ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լլլայ։
Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
«Առ խմբագրատիւն Արեւելքի օրագրի»
ԹՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Ղալաթիա, Նորաստուանկեան խան։
Իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէին՝
{ كلوءرا } درعليه ده غلطه ده خانده نورادونكيان
غزته‌سى اداره‌سنه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի. Պոլսոյ	Համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ 200
»	»	Վեցամսեայ	»	» 100
»	»	Եռամսեայ	»	» 50
»	»	Հատով	»	» 1
Գաւառաց	Համար	Տարեկան	»	» 240
»	»	Վեցամսեայ	»	» 120
»	»	Եռամսեայ	»	» 60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	 56
»	»	Վեցամսեայ	»	 28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

40 ՓԱՐԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՈՒՐԲԱԹ 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԵՐԵԿԻ ԹՂԹԱԲԵՐԻՆ ՔԱՂՈՒԱԾ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՆԵՂՈՍԻ ԱՐՇԱՒԻՆԵՐՆ. Երեկի սուրհանդակին բերած մէկ կարեւոր լուրը սա է թէ Լորտ Ուոլսլի ետ կանչուած է Յունկիտ Թրաղ լրագրոյն Ալէքսանդրիոյ թղթակիցը կը հեռագրէ հոկտ. 2ին. «Լորտ Ուոլսլի, հրամանատար Նէզոսի արշաւանքին, հեռագրով կանչուեցաւ Լոնտոն, ուր պարտի գտնուիլ հոկտ. ի վերջը։ Զինք Լոնտոն կանչող հեռագիրը կ'ըսէ թէ Եգիպտոսի անգլ. զօրաց հրամանատար Սգէֆիէնսըն զօրավարը պիտի հրամայէ ազատարար բանակին, երբ սա ճամբայ ելլէ։» Թրաղ այս լրոյ վրայ խորհրդածելով, կ'ըսէ.

«Մեր եգիպտական լրոց բաժնին մէջ այս առաւօտ այնչափ զարմանալի լուր մը կայ, որ թէեւ կատարելապէս արժանաւոր աղբիւրէ մը կուգայ մեզ, վերապահմամբ կը հրատարակենք։ Լորտ Ուոլսլի Լոնտոն կանչուեր է, և անոր տեղ կարգուեր է Սգէֆիէնսըն զօրավարն, որ արդէն յեգիպտոս կը գտնուի։ Մեր թղթակցի տեղեկութեանց ճշդութեան վրայ ամէն վստահութիւն ունինք։ բայց իւր այս լուր այնչափ տարօրինակ թուեցաւ մեզ, որ կասկածեցանք թէ մի' գուցէ հեռագրոյն փոխադրման միջոցին սխալ մը տարած լինի, ինչպէս կը պատահի երբեմն (*), և յետոյ քննութեամբ իմացանք թէ չիկար այսպիսի սխալ մը։»

Թրաղ կը յարէ թէ անգլ. նախարարութիւնն եգիպտական աշխարհավարութեան մէջ այնպիսի անհաւատալի փոփոխումներ ըրած է, որ կը ընայ հաւատ ընծայուիլ լորտ Ուոլսլիի կանչուելուն ևս, որոյ ներկայութեան անշուշտ գգալի պէտք մը տեսնուած է Լոնտոնի մէջ քան Նեղոսի վրայ։ Բայց լորտ Ուոլսլիի կանչուիլը Նեղոսի արշաւանքին առաջուան չափ կարեւորութիւն չտալ կ'ենթադրէ, և ասոր վրայ երկիրն իրաւունք ունի առաջին առթիւ բացատրութիւն պահանջելու կառավարութենէն։

Գահիրէէ պաշտօնական հերքումներ տուուեցան Թայմսի լուրին. բայց այս թերթի իւր հոկտ. 4 թուով նախապատիւ կը համարի իւր թղթակցին հաւատ ընծայել քան կառավարական հերքումներու։ Ինչ որ ալ լինի, յայտնի կ'երեւի թէ Պ կլատսդոն կը մտաբերէ նոր փոփոխումմը եգիպտական աշխարհավարութեան մասին, հաւանօրէն այն լրոց վրայ որք Կորտոն զօրավարին վիճակն առաւել ապահով ցոյց կուտան։

ԴԱՏ ՆՈՒԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ԴԷՄ. Նուպար փաշա, իբրեւ Նախարարապետ Եգիպտոսի, արժեւորաց գլխավճարը դադրեցուցած լինելով, օտար պատուիրակք Եգիպտոսի Միջազգային (իմա' Եւրոպական) Դատարանաց առջեւ դատ բացած են Ն. Վսեմութեան, իւր պաշտօնակցաց և այն կառավարչաց դէմ որք յայտնացեալ հաստատութիւնքը փոխանակ արժեթղթոց մնատուկին յանձնելու, սկսած են զրկել Գահիրէի ելմտական պաշտօնատունն։ Ասսիկ Եգիպտոսի ելմտական խնդրոյն այս նորագոյն երեւոյթին վերաբերեալ հեռագիրք.

Գահիրէ, 3 հոկտ. Գուրսան Պարամի տունէն յետոյ, Ընդհանուր Պարտուց եւրոպական Յանձնաժողովը դատ պիտի բանայ ընդդէմ եգիպտական նախարարութեան և անձնապէս ընդդէմ գաւառապետներուն և երկաթուղեաց ու մաքսատանց տնօրէններուն։ Յանձնաժողովը գրաւել պիտի տայ Ալի Ռիզա փաշայի կալուածներն, որ հարուստ կալուածատէր մ'է և բնիկ տնօրէն երկաթուղեաց։

Գահիրէ, 4 հոկտ. Յանձնաժողովը Միջազգային դատարանաց առջեւ դատ բացաւ այն հաշուակալաց և մատակարարաց դէմ որք իրեն յայտնացեալ գումարներն ելմտական պաշտօնատունն յանձնած են։— Յանձնաժողովն այս առաւօտ իւր դատ հրաւիրեց ելմտական նախարարն իւր անձնական անուամբ և իբրեւ ներկայացուցիչ եգիպտական կառավարութեան՝ զնուպար փաշան և գաւառապետներն։ Անգլիացի պատուիրակը չմասնակցեցաւ այս գործողութեան։ Հոկտ. 20ին դատարանին ներկայանալու կոչուած են նաեւ Եգիպտոսի երկաթուղեաց անգլիացի նախագահն, և եգիպտական մաքսատանց անգլիացի ընդհանուր տնօրէնն (Պ. Քայլարտ), և բնիկ տնօրէնն երկաթուղեաց։

Գահիրէ, 4 հոկտ. Եգիպտական կառավարութեան դէմ դատ բացողներն են միայն Ֆրանսական, աւստրական և իտալական անդամք Պարտուց Յանձնաժողովոյն։ Անգլիական պատուիրակ Պ. Մընի որ չմասնակցիր անոնց գործողութեան՝ առաջին աթիւ բացատրութիւն պիտի տայ անգլիական արժեւորաց։

Գահիրէ, 4 հոկտ. Նուպար փաշա այս առաւօտ պատասխանեց Տէրութեանց բողոքին ընդդէմ դադարման գլխավճարի։ Եգիպտոսի Նախարարապետը կը յայտարարէ հաշտարար և մեղմ բանիւք թէ գլխավճարի դադարումն անհրաժեշտ հարկ մը դարձած էր եգիպտական գանձուն անհանդուրժելի անձկութեան պատճառաւ։

Անտարակուսելի է թէ եգիպտական կառավարութեան դէմ բացուած դրամական դատին մէջ, Միջազգային դատարանը բողոքող կողման իրաւունք պիտի տան։ Սթանդարդ կ'ըսէ թէ Նուպար փաշա անշուշտ պիտի դատապարտուի։ Բայց կը յարէ թէ Լորտ Նորթպրուք և եգիպտական նախարարը գուշակած են խնդրոյն այս ելքն, և ըստ այմմ յատակագիծեր չինած են։ Միջազգային Դատարանին որոշումը չը պիտի գործադրուի. զի գործադրութիւնը պիտի վերաբերի ա'յնմ որդ դէմ է արդէն վճիռն։ Ուրեմն, կա'մ Տէրութիւնք վճռ մը պիտի յարուցանեն դատարանաց վճռոյն գործադրման համար, կա'մ պիտի լռեն։ «Եթէ ապահովութիւն ունենայինք թէ Եւրոպա պիտի լռէ, ըստ ամենայնի գոհ կը լինէինք այն քաջութեան համար զոր ցուցուց Նուպար փաշա՝ դադարման հրամանագիրն հրատարակելով։» Պրտ. գրոսի խօսքերէն կ'երեւի թէ անգլիական աշխարհավարութիւնն հիմնուած է եգիպտական խնդրոց մէջ Եւրոպոյ լռութեան կամ անտարբերութեան վրայ։ Բայց եթէ այս յոյս իրականութիւն չդտնէ, և Եւրոպա յանկարծ ազդու կերպիւ ձեռք առնու դլխավճարի խնդիրն, այժ տալ ուզելով Միջազգային դատարանաց վճռոյն, որք Եւրոպական հաստատութիւն մ'են, ի՞նչ պիտի լինի հետեւանքը։

ՊԵՐՊԵՐԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒՈՒՄԸ. Կորտոն զօրավարէն դադրեալ գոհացուցիչ լուր մը կուգայ։ Ալէքսանդրիայէ հոկտ. 3 թուով առ Թայմս.— Տոնկոլայի կառավարչին, արաբ լրարերի մը տեղեկութեան համեմատ կը յանձնայնէ թէ, Կորտոն զօրավարը Պերպեր եկեր է չորս շոգենաւերով, ռմբակոծեր է քաղաքն, ի փախուստ դարձուցեր է ապստամբներն, և վերագրաւեր է զՊերպեր։— Գահիրէ, 3 հոկտ. առ Ռիւդէր. Խրտիվն հեռագիր մը ստացաւ, ծանուցանող թէ Պերպեր ետ առնուած է ապըստամբաց ձեռքէն, որք սակայն յաջողած են փախցնել իրենց գանձն, (յորում կային նաեւ Կորտոն զօրավարին ոսկիները։) Կորտոն զօրավարն անձամբ կատարեր է զայս գործողութիւն, ռմբահոծելով զՊերպեր, և յետոյ պատժելով մերձակայ ուրիշ տեղերու ժողովուրդներն, որք յարած էին Սուտ-Մարգարէին։ — Կորտոն զօրավարին այսպէս Պերպերի վրայ երթալ կարենալն ևս ցոյց կուտայ թէ Խարդումի ոչ ևս պաշարեալ է։

ՉԻՆԱՑԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՄԸ ՉԱՑՐՈՑԹԸ. Թիէնցին, 2 հոկտ. առ Թայմս. Ամերիկայի դեսպանն ատ եկաւ Ուաշինկդընէ բերուցած հրահանգաց համաձայն, և ծանոյց Փոխարքայ Լի-Հունկ-Զանկի թէ Ֆրանսա խնդրած է Ամերիկայի միջնորդութիւնը։ Լի-Հունկ-Զանկ փութաբեցաւ տեսնել հեռագիրն, և զարմացաւ կարդալով պարունակութիւնն, որ պարզապէս կը կրկնէր Ֆրանսացւոց պահանջումներն ինչպէս բացատրուած էին իրենց օգոստ. 19ի վերջնագրոյն մէջ, յարելով թէ Քուրպէ ծովակալը պիտի չարունակէր զինուորական գործողութիւնները։ Լի-Հունկ-Զանկ արհամարհանօք պատասխանեց թէ Քուրպէ ծովակալը խաղաղապէս մտած էր Մին գետն, և ապա իբրեւ թշնամի քանդած էր չինական նաւարանն և նաւատորմը, որք Ֆրանսացւոց ձեռամբ չինուած էին երբեմն։ «Բանի որ Ֆրանսացիք քանապատի վրէժ լուծեցին Լանկ-Սոնի գործին համար, անհնարեմ պահանջում մը չե՛ն ըներ մինթէ տուգանքի խնդիր յուզելով։ Թիէնցինի Ֆրանսա-չինական պայմանագրով ամէն կարելի զիջումէ եղաւ Ֆրանսայի։ Ընդէ՞ր աւելի կը պահանջէ։ Պ. Թերրի կը սխալի Լանկ-Սոնի գործը պատրուակ բռնելով պատերազմի համար, կարծելով թէ Չինաստան հիմա Նոյն կացութեան մէջ է ինչ որ էր 30 տարի առաջ, երբ դաշնակից Ֆրանսացիք և Անգլիացիք Բէյրին մտան։ Թայրինենները (Բէյրինի կառավարութեան դէմ) մեծ ապստամբութեան ժամանակն էր այն, և չինացի աշխարհավարք անտեղեակ էին արտաքին գործոց։ Թո՛ղ Քուրպէ ծովակալը Զինաստանի հիւսիսային ամրութեանց վրայ յարձակի, (որք կը պաշտպանեն Բէյրինի ճամբան,) և պիտի տեսնէ թէ Թու Զեուի չափ դիւրաւ առնուելիք բաներ չեն անոնք։ Երկու ամիս առաջ Զինաստան հաշտարար ոգի մ'ուներ, և կ'ուզէր պատշաճ գոհացում մը տալ Ֆրանսայի։ Բայց այժմ ցյետոն կէտ պատերազմելու կոչմն ենք։ Կառավարութիւնն և ժողովրդը պատրաստ են այսմ։»

Լի-Հունկ-Զանկ հարցուց ամերիկեան դեսպանին թէ Եւրոպոյ ամենափոքր պետութիւնն իսկ պիտի հանդուժէ՞ Ֆրանսայի կողմէ այսպիսի կեղծման մը։ Դեսպանը պատասխանեց. «Ո՛չ»։ «Ընդէ՞ր ուրեմն պիտի հանդուրժէ Ասիոյ մեծագոյն Ազգն,» յարեց չինացի Մանտարինը։

Դեսպանն հարցուց թէ Զինաստան տակաւին կ'ընդունի՞ Թիէնցինի պայմանագիրը։ Լի-Հունկ-Զանկ պատասխանեց թէ Ֆրանսական գործողութիւնք վիճացուցած են պայմանագիրը. բայց եթէ Ֆրանսա գործադրէ այդ պայմանագրով ստանձնած պարտականութիւններն, հաւանօրէն Զինաստան ալ պիտի կատարէ իւր մասն։

Ամերիկեան դեսպանը գոհ եղաւ Փխարքային հայրենասիրութեան համար, և սակայն յայտնեց թէ պարտաւոր էր հնազանդիլ իւր կառավարութեան հրամանաց՝ ներկայացնելով Ֆրանսայի պահանջումները։

ՖԷԼԻՊԷԼՖԻԱ, 3 հոկտ. առ Թայմս. Ուաշինկդընի պաշտօնական ակմէց մէջ թերահաւատութիւն կայ այն լրոյ մասին թէ ամերիկեան դեսպանն ի Թիէնցին մէջ նորդեր է Ֆրանսա-չինական խնդրոյն համար։ Դեսպանն այդպիսի հրահանգ մը չէր ստացած Ուաշինկդընէ։

Ուաշինկդընէ քաղուած Հավասի հեռագրոյ մը նայելով, ամերիկեան դեսպանին Թիէնցինի մէջ չինացի Փոխարքային հետ ունեցած տեսակցութիւնը պաշտօնական չէր, այլ անհատական խօսակցութիւն մը։ Ոչ Ֆրանսա ո՛չ ալ Զինաստան չեն խնդրած Միացեալ Նահանգաց միջնորդութիւնը։

ԱՐԿԱԾԵԱԼՔ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ. Լորտ Կրանվիլ չբնաբերական մը զրկելով անգլ. դեսպաններուն, կ'ընդունի թէ հարկ է կարգադրել Ալէքսանդրիոյ ռմբակոծումն մէն վնասելոց տալ որոշուած հատուցումները. բայց կը յարէ թէ այս դրամական պահանջմանց գոհացումը կարելի չպիտի լինի մինչեւ որ եգիպտական ելեւմտից վերաբերեալ խնդիրը չկարգադրուին։ Հետեւապէս, Լորտ Կրանվիլ բողոքող Տէրութիւնները կը հրաւիրէ սպասել լորտ Նորթպրուքի տեղեկագրոյն, որ պիտի մատուցուի ամիս մը չանցած։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԼՈՐՏ ՆՈՐԹՊՐՈՒՔԻ. Լոնտոնէ Տէլպ լրագրոյն ուղղեալ թղթակցութեան մը նայելով, Լորտ Նորթպրուքի ելմտական տեղեկագրոյն վրայ սա ծանօթութիւն կայ Լոնտոնի սեղանաւորական ակմէ. Միւս կողմէ, անմեղ կը համարեր զայն, և կը յուսար առանց մեծ դժուարութեան ապացուցանել ամբաստանութեան անտեղութիւնը։

Փորձով գիտեր թէ չատ անգամ, եղեռնական քննութեան մ'ակիրը սխալ բայեր կ'առնուին։

Զօրեղապէս համոզուած էր թէ սխալմունք եղած էր, թէ իւր վարեմի օժանդակը, Բիւռուշ, տխմարաբար խաբուած էր զուգադիպութիւններէ, և յարիշտակուած իւր եռանդէն. թէ երիտասարդը՝ խելայեղեալ՝ չէր կրցած պէտք եղածին պէս բացատրութիւններ տալ, կամ, որ աւելի դէշ է, ձախող պատասխաններ տուած էր։

Արդ, ինքն Լէքրոք, մականուանեալն պուրեա, կնճռոտ կամ մթին գործերը պարզելու, մոլար վարկածներն ու դատողութիւններն ուղղելու և սխալ դիտուած իրողութիւններն իրենց բուն վիճակին մէջ ներկայելու արուեստին մէջ վարպետ ճանչուած էր։

Ուստի անտարակոյս էր որ անկեղծ խոստովանութիւն մը պիտի ձեռք բերէր իւր որդիէն. խոստովանութիւն, որ զայն պիտի արդարացնէր կատարեալապէս, և ապացուցանէր թէ պարզ նշաններու վրայ զայն ձերբակալելով ու բանտարկելով մեղրած էին։

Սակայն վիճակին ծանրութիւնն ալ կը հասկնար։

Ոճիրը մեծ ձայն հանած էր։ Լրագրերը միմիայն Արպալէթ փողոցի գաղտնեաց վրայ կը խօսէին. հանրային կարծիքն յուզեալ էր։ Կը զարմանային որ մարդասպանը չէր կրցած գտնուիլ, և կը պարսաւէին ոստիկանութեան գործակալներն որք տակաւին չէին կրցած գտնել զայն։

Ապահովութեան պետն և դատական պաշտօնեայք, ընականաբար ըզգածուելով, մեծ կարեւորութիւն պիտի տային հաստատելու թէ առաջին բռնուած մարդն ստուգիւ մարդասպանն էր. հետեւաբար վաւերականութիւն պիտի ընծայէին Լուիի վրայ ծանրցած ամբաստանութեանց, և մեծ եռանդով պիտի հետապնդէին անոր գործն։

Ամենէն արդարակորով և ամենէն լուսամիտ դատաւորք կրնան ուրիշ որ և է մարդոց պէս զգածուիլ այն խնդրոց մէջ, որք իրենց արհեստական ինքնասիրութիւնը կը շօշափեն, և կը դժկամակին ճանչել իրենց սխալմունքն։

Հայր Լէքրոք քաջ գիտէր թէ իւր մղելիք անհաւասար զէնքով մենամարտին մէջ երեք ահաւոր հակառակորդաց պիտի հանդիպէր. դատական պաշտօնատան, ոստիկանութեան և ժողովրդային զգացման, որ հակամէտ է միշտ առանց քննութեան դատապարտել ամբաստանեալ մը որ երեւոյթներն իրեն դէմ ունի։

Գիտէր նաեւ որ իւր որդին, եթէ աղատ իսկ թողուէր ապացոյց չգտնուելուն պատճառաւ, ծանրապէս վիրաւորեալ դուրս պիտի ելլէր այս մարտէն։

Իրաւամբ կամ յանիրաւի, հանրային կարծիքը շատ չհաւատար թող տրուած կամ անպարտ արձակուած մարդոց անմեղութեան, և դատուած կամ միայն բանտարկուած լինելու իրողութիւնն այնպիսի արատ մը կը թողու անոնց համբաւին վրայ, զոր յոյժ դժուարին է սրբել։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(50)(

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՈՒՄ

ՊԱՐՈՆ ԼԷՔՐՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՊԱՐՈՆ ԼԷՔՐՈՔ ԻՆՔԶԻՆՔ ԿԸ ԵԱՓԿԷ

Թ.

—Ա՛յ՛, անշուշտ հարկադրեալ էր իւր պարտքը կատարել. միւս կողմէ չէր ճանչեր իւր ձերբակալած մարդն, և եթէ դիտար որ ձեր որդին էր, թերեւս չպիտի համարձակէր ոստիկանութեան պաշտօնատունը բերել։ Ա՛յժմ իմանալով՝ սարսափահար եղած է։

—Կը տեսնեմ զայն . . . կը խօսիմ անոր հետ . . . և կ'օգնէ ինձ իմ ընելիք խուզարկութեանց մէջ . . . վա՛ն զի ես անյոյս չեմ Լուիի չբմեղութենէն . . . քննութիւնը չէ աւարտած . . .

—Հաղիւ սկսած է։ Ձեր որդին երբէք իրիկուն ժամը տասնեմէկին մտաբերդելարան, և այս առաւօտ չհայցաքննեցաւ։ Քննիչ դատաւորը դեռ եկած չէր դատական պաշտօնատուն։ Բայց կը կարծեմ թէ գործը փութապէս առաջ պիտի տանի։ Կէս գիշերին լուր տրուեցաւ ոստիկանութեան վերատեսչին և ընդհանուր դատախազին։

—Եւ այս իրիկուն համայն Փարիզ պիտի գիտնայ թէ որդիս մարդասպա՛ն մ'է, ըսաւ ծերունին սրտակէզ։ Եւ քանի մը վայրկենէն դժբաղդ աղջիկն որ ներսն է իւր մօր հետ, պիտի իմանայ թէ իւր նշանածը թիակնարանի մէջ կամ կառափնարանին վրայ պիտի վերջացնէ իւր կեանք . . . վա՛ն զի պիտի դատապարտեն զայն, կ'զգամ . . . երեւոյթներն անոր դէմ են . . . հանրային կարծիքը գրգռեալ է . . . չպիտի կըրնայ ինքզինք պաշտպանել . . . և ես կ'երդնում թէ մեղապարտ չէ . . .

Պ. Լէքրոք արտասուք կը թափէր, և իւր այս դառն կսկիծ շարժեց ապահովութեան պետին սիրտն, որ կարեկցութեամբ ծերունւոյն ձեռքը սեղմելով ըսաւ.

—Սիրելի՛ բարեկամ, պէտք չէ խպառ յուսահատիլ։ Դուք ինձմէ լաւ գիտէք թէ ամենադէշ կերպիւ սկսուած գործ մ'երբեմն կերպարանափոխ կը լինի քննութեան միջոցին։ Ձեր որդին, անկեղծաբար պատասխանելով, կը յաջողի թերեւս հաստատել թէ ինքնաուղղապէս և մինչեւ իսկ ակամայ խառնուած է ոճրին։ Կրնան զինքը չբմեղացնելիք իրողութիւններ երեւան հանել։ Եթէ ոճրին կատարուած դիշերն ուրիշ տեղ գտնուիլը կարենայ հաստատել . . . եթէ համոյն անոր հետ երեսուած ժամանակ չճանչէ զայն . . .

—Ձի՛մարիտ է. համոյը կայ . . . որ միայն կրնայ լուսաւորել այդ սոսկալի գաղտնիք . . . նա միայն կրնայ ապահովապէս ցուցնել ոճրագործն . . . և չճանչեր որդիս, տարակոյս չունիմ . . . ուր տեսած կրնայ լինիլ զայն . . . Այդ մարդ Փարիզի մէջ չընակիր, ինչպէս որ հասկցաք այն փորձէն ի վեր զոր թելադրեցի ձեզ . . . և Լուի Փարիզ կը բնակի քանի տարիներէ ի վեր . . . Թող այդ փորձն ընեն, և ամէն բան կը լմնայ։

—Պիտի ընեն, անկասկած եղիր, սիրելի՛դ իմ, և իսրտէ կ'ըզձամ որ ձեր որդւոյն դէմ չդտնայ։

—Ա՛յդ կողմէ երկիւղ չունիմ։ Թոյլ կը տրուի՞ ինձ տեսնել որդիս։

—Ա՛յո՛, բաւական դժուարութեամբ հաճեցուցի որ այդ չնորհ չզլացուի այնպիսի մարդու մը, որ բացառիկ ծառայութիւններ ըրած է մեզ։ Միայն թէ դուք միայնակ չպիտի տեսնէք զայն, մինչեւ ցնոր տնօրէնութիւն։ Ես ներկայ պիտի գտնուիմ ձեր տեսակցութեան, և՝ եթէ կ'ուզէք՝ առաջինն այս առաւօտ կատարուի։

—Շնորհակալ եմ, վաղեմի՛ բարեկամ։ Մէկ ժամէն ձեր սենեակը կուգամ։

Տակաւին խօսք մ'ալ։ Թոպիտաք գործակցեցա՞ւ այդ ձերբակալման։

—Բնաւին։ Մինչեւ իսկ ըսեմ ձեզ թէ շատ չդրաղեցաւ այս գործին և մեք ալ շատ գոհ չենք անկէ։ Սակայն հաւանելի է որ գործը չառնուի անոր վրայէն, վա՛ն զի դեռ գործը պարզուած չէ և մեք մեկը չունինք անոր տեղ դնելու։

—Զայդ կ'ուզէի գիտնալ, ըսաւ Պ. Լէքրոք մինչեւ դուռն երթալով ապահովութեան պետին հետ։

Երբոր այդելուն դուրս ելաւ, Պ. Լէքրոք բնակարանին դուռը փակեց, և իւր աչերը սրբելով և դէմքն յարդարելով դահլիճը վերադարձաւ, ուր Տիկին Լէքրոնթ և աղջիկն իրեն կ'սպասէին սրտատանջ։

—Անհոգ եղիք, ըսաւ անոնց զբաղեալ դէմքով։ Լուի սխալման մը զոհ եղած է։ Իմ անունս տուեր է, և ուրմէհետև պատուաւորապէս ճանչուած եմ, ոստիկանութեան պետերէն մին անձամբ եկաւ պատմեց ինձ իրողութիւնն։ Ա՛յժմ ոստիկանութեան պաշտօնատունը պիտի երթամ և յոյս ունիմ որ ընդհատ . . . թերեւս այս իրիկուն կը բերեմ ձեզ Լուին։

Թէրէզ ցատկեց Պ. Լէքրոքի պարանոցին փաթթուեցաւ, և մրմնջեց ականջն ի վար.

—Ըսէք նրան թէ կը ներեմ ինձ պատճառած վիշտը . . . կը ներեմ պայմանաւ որ խմիչէս զատ ուրիշ պատկեր չբերէ ինձ։

Տիկին Լէքրոնթ կուլար ուրախութենէն։

Ծերունին հաստատապէս կը հաւատար իւր որդւոյն անմեղութեան, բայց երեւնալ ուզածին չափ քաջայոյս չէր։ վա՛ն զի կը հասկնար որ իւր պաշտած որդւոյն դլուխն էր դրաւ այն սարսափելի խաղն որ պիտի մղուէր ոստիկանութեան գործակալաց թշնամութեան և դատաւորաց նախապաշարման դէմ։

Սակայն, Տիկին և օրիորդ Լէքրոնթ մինչեւ բնակարանին դուռն յուղարկելէ յետոյ, ա՛յ հառաչ մ'արձակեց, ա՛յ արտասուք մը թափեց։

Ապահովութեան պետին առջեւ ինքզինք բռնած էր, վա՛ն զի չէր ուզեր կարեւորութիւն տալ Լուիի վրայ եղած ամբաստանութեան։

Կանանց առջեւ ալ ինքզինք բռնած և մինչեւ իսկ անհոգութիւն կեղծած էր, վա՛ն զի անպատճառ քաջալերել կ'ուզէր զանոնք։

Մինակ մնացած ժամանակն ալ կը բռնէր ինքզինք, վա՛ն զի կ'զգար թէ գործել պէտք էր և ոչ լալ։

Սիրտը կը ճմլուէր, բայց ինքզինք կը պնդէր, և փոխանակ կողկողելու, այրաբար իւր որդին պաշտպանելու կը պատրաստուէր։

Միւս կողմէ, անմեղ կը համարեր զայն, և կը յուսար առանց մեծ դժուարութեան ապացուցանել ամբաստանութեան անտեղութիւնը։

Փորձով գիտեր թէ չատ անգամ, եղեռնական քննութեան մ'ակիրը սխալ բայեր կ'առնուին։

Զօրեղապէս համոզուած էր թէ սխալմունք եղած էր, թէ իւր վարեմի օժանդակը, Բիւռուշ, տխմարաբար խաբուած էր զուգադիպութիւններէ, և յարիշտակուած իւր եռանդէն. թէ երիտասարդը՝ խելայեղեալ՝ չէր կրցած պէտք եղածին պէս բացատրութիւններ տալ, կամ, որ աւելի դէշ է, ձախող պատասխաններ տուած էր։

Արդ, ինքն Լէքրոք, մականուանեալն պուրեա, կնճռոտ կամ մթին գործերը պարզելու, մոլար վարկածներն ու դատողութիւններն ուղղելու և սխալ դիտուած իրողութիւններն իրենց բուն վիճակին մէջ ներկայելու արուեստին մէջ վարպետ ճանչուած էր։

Ուստի անտարակոյս էր որ անկեղծ խոստովանութիւն մը պիտի ձեռք բերէր իւր որդիէն. խոստովանութիւն, որ զայն պիտի արդարացնէր կատարեալապէս, և ապացուցանէր թէ պարզ նշաններու վրայ զայն ձերբակալելով ու բանտարկելով մեղրած էին։

Սակայն վիճակին ծանրութիւնն ալ կը հասկնար։

Ոճիրը մեծ ձայն հանած էր։ Լրագրերը միմիայն Արպալէթ փողոցի գաղտնեաց վրայ կը խօսէին. հանրային կարծիքն յուզեալ էր։ Կը զարմանային որ մարդասպանը չէր կրցած գտնուիլ, և կը պարսաւէին ոստիկանութեան գործակալներն որք տակաւին չէին կրցած գտնել զայն։

Ապահովութեան պետն և դատական պաշտօնեայք, ընականաբար ըզգածուելով, մեծ կարեւորութիւն պիտի տային հաստատելու թէ առաջին բռնուած մարդն ստուգիւ մարդասպանն էր. հետեւաբար վաւերականութիւն պիտի ընծայէին Լուիի վրայ ծանրցած ամբաստանութեանց, և մեծ եռանդով պիտի հետապնդէին անոր գործն։

Ամենէն արդարակորով և ամենէն լուսամիտ դատաւորք կրնան ուրիշ որ և է մարդոց պէս զգածուիլ այն խնդրոց մէջ, որք իրենց արհեստական ինքնասիրութիւնը կը շօշափեն, և կը դժկամակին ճանչել իրենց սխալմունքն։

Հայր Լէքրոք քաջ գիտէր թէ իւր մղելիք անհաւասար զէնքով մենամարտին մէջ երեք ահաւոր հակառակորդաց պիտի հանդիպէր. դատական պաշտօնատան, ոստիկանութեան և ժողովրդային զգացման, որ հակամէտ է միշտ առանց քննութեան դատապարտել ամբաստանեալ մը որ երեւոյթներն իրեն դէմ ունի։

Գիտէր նաեւ որ իւր որդին, եթէ աղատ իսկ թողուէր ապացոյց չգտնուելուն պատճառաւ, ծանրապէս վիրաւորեալ դուրս պիտի ելլէր այս մարտէն։

Իրաւամբ կամ յանիրաւի, հանրային կարծիքը շատ չհաւատար թող տրուած կամ անպարտ արձակուած մարդոց անմեղութեան, և դատուած կամ միայն բանտարկուած լինելու իրողութիւնն այնպիսի արատ մը կը թողու անոնց համբաւին վրայ, զոր յոյժ դժուարին է սրբել։

(Շարունակելի)

ՌՈՒՍԻԱ. Բեռլսպուրգ, 3 հոկտ. Սլաւական մամուլները վերջին նստին մէջ որոշեց առաջիկայ տարի Ակրամի մէջ դումարել Սլաւներու ընդհանուր ժողով մը, Սլաւաց առաջին Առաքելոյն՝ սրբոյն Փիլիպոսի՝ մահուան հաղարամեակին առթիւ։ Բոլոնացիներ, Սերպեր, Պուլկարներ և Զեխեր մասնակցեցան այս որոշման, որ միահամուռ տրուեցաւ։

ԻՏԱԼԻԱ. Ռուսիոյ Կայսրն Ալէքսանդր–Նեւսքոյ պատուանշանին մեծ ժապաւէնը ղրկեց Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Մանչինիի։ Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Կիրս այս առթիւ նամակ մը գրելով իւր խաղացի պաշտօնակցին, յայտնած է թէ Կայսրը կ'ուզէ ասով ցոյց տալ Պ. Մանչինիի վրայ իւր համարումը վասն այն ծառայութեանց զորս մատուցած է իրաւագիտութեան, (Պ. Մանչինի Եւրոպիոյ ամենէն հռչակաւոր իրաւագէտներէն և ամենէն պերճախօս փաստաբաններէն մին լինելու փառքը կը վայելէ,) և վասն այն ջանից զորս ըրած է Ռուսիոյ և Իտալիոյ միջև բարեկամական յարաբերութիւններն ամրապնդելու համար։

—Հոկտ. 2ի դիշերն Հռոմի մէջ ատենեցաւ չորեքտասաներորդ տարեդարձը Ժողովրդային քուէարկութեան որ նուիրագործեց և վաւերացուց Պապական երկրին Իտալիոյ թագաւորութեան հետ միացումը։ Բոլոր փողոցները լուսաւորուած և դրօշաղարդուած էին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Նոյեմ Տայլէ Ալլէմայնէ Զայթունգ կը յայտնէ արբեցութեան Գերմանիոյ մէջ յառաջդիմութեան վրայ, հաստատելով թէ ուրեք ուրեք այնչափ չատ դիներուներկան, որ 32 բնակչաց դլուխ մէկ դիներուն կ'իյնայ։ Ի Պերլին, 119 բնակչաց մէկ հատ։ Ի Լիւսէք 1 առ 116, Հանուրի՝ 1 առ 71։ Կէս–պաշտօնական ազդեցիկ թերթը կը պահանջէ դարման տանիլ այս յոյսի կացութեան։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՋՕՐԷԱԿԱՆ. Եւրոպական և ամերիկեան տէրութեանց պատուիրակներէն բաղկացեալ համազգային ժողով մը բացուեցաւ հոկտեմբերի սկիզբն ի Ուաշինկդըն, պաշտօն ունենալով ընդունիլ ընդհանուր Միջօրէական մը զոր ի գործ դնեն ամեն երկիրները։ Յայտնի է թէ այժմ ոմանք Բարիզի, ոմանք ալ Կրինիչի (Անդլիա) Միջօրէականաւ կը վարին։ Ամերիկայի ներկայացուցիչն առաջարկեց որ Կրինիչ ընդունուի։ Ֆրանսայի պատուիրակներն ընդդիմացան։ Բաւական երկար վիճաբանութիւն եղաւ։ Կը կարծուի թէ ժողովը կա՛մ Գրինիչ պիտի ընդունի, և կա՛մ ապարդիւն պիտի մնայ, զի Անդլիա և Ամերիկա ուրիշ Միջօրէականի չեն հաւանիր։ Երկրիս լայնութեան և երկայնութեան ասիճաններն որոշելու համար, որ և է կէտ մը մեկնակետ կրնայ ընդունուիլ։ Բայց խնդրոյն մէջ լատին և անգլօ–սաքսոն ժողովրդոց ինքնասիրութիւնն ալ բաժին մ'ունի։ Եւրոպիոյ հիւսիսային Տէրութիւնք գրինիչ կը նախընտրեն, հարաւայինք՝ զՊարիզ։

ՏՈՊՐՈՒՃԱՆ. Թայմս կը ծանուցանէ թէ Տոպրուճայի իսլամ ժողովուրդը տակաւին կը չարունակէ դաղթել։ Բնակչաց երիտասարդ մասը մանաւանդ զինուոր չդուռելու համար կը փախչի երկրէն։ Անգլիացի, յոյն և թուրք գործակալներ կը շրջին եղեր Տոպրուճայի այլ և այլ կողմերը, բնակիչներն հանդելու համար որ դաղթեն։

ԲԵՌԻՍԳՈՒՐԻ. Պալդիկ ծովէն ի Բեռլսպուրկ ուղղակի ջրանց մը բացուած է մարտանաւուց եւս անցուդարձը կարելի դարձնելու համար։ Ջրանցին բացման արարողութիւնը չկատարուած, հոկտեմբեր 2ին փորձ մը փորձուեցաւ անոր նաւարկելիութիւնն ստուգելու համար։ Զորս մարտանաւեր, ո՛չ չատ ծանր տեսակէ, ջրանցը մտան։ բայց մին խրեցաւ երկիցս, և բաւական դժուարութեամբ մտաւ Նեւա դեղը։

ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ ՖՐԱՆՍԱՅԻ. Թան կ'ըսէ հոկտ. 3 թուով, թէ Նըմատցւոյի Յանձնաժողովը Խորհրդարանին պիտի առաջարկէ 4 1/2 առ 100 տոկոսով Ֆրանսական պեւասկան արժեթուղթերը վերածել 4 կամ 3 առ 100 տոկոսով արժեթղթերու, յորմէ Տէրութեան դանձը տարին 3 միլիոն ֆրանք պիտի չահի։

ՎԵՆԵՏԻԿ. Հոկտ. 3 թուով այս քաղաքէ քաշուած հեռագիրը կը հերքեն ի Վենետիկ հնտախտի ծագման լուրը։

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆՔ Ի ՊԵԼՃԻՈՒ. Պրուսէլի նոխնոռ լրագրոյն մէջ հանրապետական կատաղի յօդուածներ հրատարակուած լինելով, յորս Պելճիոյ թագաւորական դերդաստանին դէմ կծու խօսքեր կային, կառավարութիւնն արտաքսեց թերթին խմբագրատեղը, Պ. Տէգրէ, որ Ֆրանսացի մ'է։ Այս պարոն հոկտ. 3ին հիւսիսային երկաթուղւոյ կառախաղով գնաց Հոլանտա, և նորա մէկ պաշտօնակիցն, նմանապէս Ֆրանսացի, որոյ դէմ ալ արտաքսման վճիռ եղաւ, գնաց Ֆրանսա։ Խուռն բազմութիւն մ'ընկերացաւ այս անձանց մինչեւ կայարանն, աղաղակելով «Կեցցէ՛ Հանրապետութիւն» և երգելով «Մարսէյեզ»։ Բազմութիւնը զինուորը և ոստիկանը պահպանութիւն կ'ընէին կայարանին մէջ։

ԼԻՈՆ. Ֆրանսական կառավարութիւնն որոշեց ամրութեանց նոր դիծ մը կազմել Լիոնի շուրջ, և քանդել հին ամրութիւններն։ Այսպէս բաւական դործ պիտի բացուի Լիոնի մէջ պարապ մնացած հաղարաւոր գործաւորաց, որք վերջերս բաւական աղմուկ հանեցին։ Կառավարութիւնը պիտի խնդրէ Խորհրդարանէն մէկ տարուց համար 2 միլիոն ֆրանք յատկացնել այս գործին։

ԸՆԴԵՐԿՐԵԱՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ԲԱՐԻՁԻ. Վերջապէս որոշուեցաւ որ Բարիզի տակէն երկաթուղի մ'անցնի։ 12 տարուց խօսքերէ յետոյ, հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Պ. Ռէյնալ հոկտ. 2ին ստորագրեց Բարիզի տակէն անցնելիք երկաթուղւոյն շինութեան արտօնագիրը։ Կառավարութիւնն յանձնախումբ մը պիտի կազմէ պայմանագրաց հետ բանակցելու և որոշելու նոր երկաթուղւոյն սահմաններն։ Առաջիկայ նստաշրջանին մէջ Խորհրդարանին հաւանութիւնը պիտի խնդրուի։ — Լոնտոն արդէն ունի այդպիսի երկաթուղի մը։ Նեռ Եորքի մէջ փողոցներ կան, որոց տակէն երկաթուղի մը կ'անցնի, որոց մէջէն թրամուէյ մը կ'անցնի, և որոցէն վրայէն ալ, օդին մէջ, շոգեկառաց ուրիշ գծի մը շառաւիղք կը սուին։ Այս ամենայն միջոց մ'է որպէս զի նոյն փողոցներէ մեռնոյն տաեն եռապատիկ թռուով անձինք կարենան անցուդարձ ընել ամենայն հանդստութեամբ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՐՈՒՄԷԼԻ. Եւրոպական վերջին հեռագրաց նայելով, նահանդային կառավարութիւնը կը խորհի Երեսփոխանական ժողովոյն առաջարկել երկաթուղւոյ մը շինութիւնն, որ Փիլիպէի, Նոկի Զաղրայի և Խոլիվէի դաւառները պիտի միացնէ Պուրկասի նաւահանգստին, և որով մանաւանդ արմատաց փոխադրումն յոյժ պիտի կը դիւրանայ։ Մաքսն, 120,000 օսմ. ոսկի, պիտի հոգեմարուի փոխառութեամբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց միաբանութենէն Պատրիարքարան հասած վերջին դրերէ իմացուած է, թէ Խառնը ժողովոյ կողմանէ կարգեալ վանահայրական տեղապահն՝ որ կը հրաժարէր, հաստատուն կը մնայ իւր այս առաջադրութեան վրայ, և հետեւաբար միաբանութիւնը կը խնդրէ ազգային Վարչութենէն՝ ուրիշ մէկը նշանակել վանահայրութեան պաշտօնին համար, որպէս զի վանքը չմնայ անոք ու անխնամ։

Երզնկայի առաջնորդ Դեր. Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս, որ հիւանդութիւնը դարմանելու և օդափոխութիւն ընելու հրաման առած է ազգային Վարչութենէն, ճանբայ ելեր է մայրաքաղաքս դալու համար, և այսօր կամ վաղը կը հասնի սատ։

Տարոնեալ դանուող Տ. Թադէոս քահանայ Դ.ինճրլարցի, որ Պոլիս կոչուած էր Կրօնական ժողովոյ կողմանէ, և քանի մ'օր առաջ վերջին ազդարարութիւն ուղղեալ էր առ ինքն՝ երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։

Երևի գրած էինք թէ, պանդուխտ քահանայ մը Կէտիկ–Փաշայի եկեղեցւոյ մէջ ապաշխարանաց ենթարկեալ է՝ մարդասպանմէ եկեղեցական հանդիսիւ թաղած լինելուն համար։ Ի վերջոյ լսեցանք, թէ դատապարտեալ քահանայն է Տ. Ռեմէոս Շապինգարահիսարցի։

Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Դեր. Տ. Ստեփան Մ. վարդապետ Յովակիմեան քանի մ'օրէ հետէ մայրաքաղաքս եկած է՝ ազգային Վարչութեան Կրօնական Ժողովին խնդրելու համար, որ եպիսկոպոս մը նշանակէ՝ Նիկոմիդիոյ վիճակին վրայ ուի քահանայ ձեռնադրելու պաշտօնով, որոց պէտք ունի ժողովուրդն։

Ամասիոյ հրաժարեալ Առաջնորդ Դեր. Տ. Պողոս Մ. վարդապետ Խրատեան՝ որ ժամանակէ մը հետէ Պրուսայի կողմերը կը դանուէր, քանի մ'օր յառաջ վերադարձաւ մայրաքաղաքս։ Ամասիոյ վիճակի առաջնորդական խնդիրն՝ որ Խառն ժողովոյ օրակարգին մէջ կը դանուի, թերեւս առաջիկայ չորեքշաբթի ի նկատ առնուի և Դեր. Տ. Խրատեանի հրաժարման վրայ ալ խօսուի։ Ցայսմ է, թէ տեղւոյն Դաւառական ընդհանուր ժողովը խնդրած է ազգային Վարչութենէն՝ Ամասիոյ վիճակը միացնել Եւդոկիոյ վիճակին հետ, և առաջնորդութիւն յանձնել Եւդոկիոյ Առաջնորդ Դեր. Տ. Ներսէս Մ. վարդապետի Աղանեան։

Կը լսեմք, թէ Պիլէճիկի ազգային ժողովականքն՝ առաջնորդական տեղապահ Դեր. Տ. Յովսէփ Մ. վարդապետի բարւոք պաշտօնավարութեան համար գոհունակութիւն յայտնելով հանդերձ, կը դիտեն, թէ հարկ անհրաժեշտ է՝ օր յառաջ ճշդել Նորին Գերապատուութեան պաշտօնական բուն դիրքն ու իրաւասութեան սահմանն, որպէս զի կարող լինի առաւել գիտակցութեամբ և սրտի մտօք աշխատիլ յօդուտ ժողովրդեան։

Մեր վերջին տեղեկութեանց նայելով՝ 1882ի հանդանակիչ յանձնաժողովն, Կեդրոնական վարժարանի համար Ուսումնական խորհրդոյ պարտատ ծրագրոյն վրայ իւր դիտողութիւններն՝ իրմէ անկախ պատճառով յապաղեցուցած է։ այն է՝ յիշեալ ծրագիրն ճանաչաժողովոյ ձեռքն անցեր է՝ քաղաքական ժողովոյ վերջին նստի օրէն քանի մ'օր յառաջ, որով ի հարկէ չէր կրնար դումարիլ յանձաժողովն, ինչպէս Էսպեան էֆէնտի յիշեր է առ Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդն ուղղեալ պատասխանագրոյն մէջ։

Առանայի եկեղեցւոյ մէջ, երեք օր չարունակ հոկտ. կատարուեր է վասն ապաքինութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Սեդրակ էֆէնտի Տ. Սարգսեանց մայրաքաղաքս եկած է։

Դոհութեամբ կիմանամք որ Քարամանեան Մեծ. Տիգրան էֆէնտի նուիրած է Սան–Ստեֆանոյի եկեղեցւոյ՝ մեծ և գեղեցիկ վարագոյր մը սեղանի, և տասնեւմի չափիկ դպրաց, ճերմակ կերպասեայ, և մի գեղեցիկ փիլոն և հողաթափ նոյն եկեղեցւոյ քահանային։

Տարակոյս չկայ որ ՀԵՐՄ ՀՆՈՐՀակալութեան առթի կուսան համայն աղդանոց՝ այն ամենայն նպաստք, որ Ազգային եկեղեցւոյ փառաց կը ծառայեն։

Բայց այդ շնորհակալութիւնը ընդհանուր երախտագիտութեան բարձրացընելու համար, կը լսեմք որ Մեծ. Քարամանեան էֆէնտի խոստացեր է նոյն գիւղին ազգային վարժարանը փոխադրել գեղեցիկ շէնքի մը մէջ, այժմեան ողորմելի հիւղն անյարմար դատելով և անարժան այդպիսի նպաստակի մը։ Կը մնայ մեզ բարեմաղթել՝ այսպիսի բարեմասնութեամբ օժտեալ ազդանոց աւելնալը, որոնց գործոց մէջ է օգուտը, պատիւը և վարձքը, այն վարձքը կը սեմ՝ զոր բնաձիր մեծանձնութիւնը իւր հոգւոյն մէջ կը մնուռէ։

Ֆերի գիւղի թաղական խորհուրդը կը ծանուցանէ, թէ Կիպրոսի Նախկին առաջնորդ Դեր. Տ. Մովսէս Մ. վարդապետ Կէօմրիւքճեան, որ օգոստ. 26ին չկրցաւ պատարագել պատճառաւ մը, առաջիկայ կիրակէ՝ 30 սեպ. վարագայ Ս. Խաչի տօնի առթիւ, գիւղին եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ։

Նարլը–դէպէի երկաթ վարժարանց տարեկան հարցքննութիւնք տեղի պիտի ունենան առաջիկայ երկուշաբթի (հոկտ. 1) օրէն սկսեալ, և պիտի տեւեն մինչեւ շաբաթ օր նոյն եօթնեկի։ Բչ. Կրօնագիտութիւն, Դչ. հայերէն, Դչ. Թուաբանութիւն, Եչ. Դաղղիարէն, Ուր. Թուքերէն և Աշխարհագրութիւն, Շաբ. Դեղագրութիւն, Գծագրութիւն և Ձեռագործ, իսկ Կիւրակէ օր՝ խառն հարցքննութիւնք հրապարակային։

Ընտանիք Հանդիսի հրատարակիչն կը ծանուցանէ, թէ Հանդիսին միամեայ տարեշրջանն լրացած է, և առաջիկայ շրջանի համար պիտի գործադրուին պէտք եղած բարեփոխմունք, որոց դլխաւորն է ձեւագիտութեան մասն, որ պատկերներով ու ձեւերով պիտի ներկայացուի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իւլսյի ասիճան տրուեցաւ՝ Կրդեաց գայմագամ Մուսթաֆա պէյի։

Սանիյէի երկրորդ ասիճան՝ Կիրասունի գայմագամ Մէհմէտ Ֆեսամիզ էֆէնտիի։

Երրորդ ասիճանի Մէճիտիյէ՝ Կրթական պաշտօնեայն քնինչ Խորհրդոյ անդամ Նայիմ էֆէնտիի։

Չորրորդ ասիճանի Մէճիտիյէ՝ տպարանաց քնինչ Վարչութեան և Միքայել էֆէնտիներու, և հոկտ. պաշտօնակալներէն Խան էֆէնտիի։

Գուլդարաց Էքզարքն երէկ երկար տեսակցութիւն մ'ըրաւ Դատական Նախարար Հասան Ֆէհմի փաշայի հետ։

Սէլանիկի ոստիկանութեան նախկին տեսուչ Սաիմ պէյ՝ որ Հռոդոս աքսորեալ էր Սէլանիկի ծանուցեալ անցից պատճառաւ, կայսերական շնորհաց արժանանալով՝ մայրաքաղաքս եկած է։

Հպատակութեանց յանձնաժողովն՝ որ Հելլենական և այլ դեսպանատուներէ հպատակաց ցանկն ուղած է, պիտի շարունակէ նիստերն, ցանկերն առանալէն յետոյ։

Մարաշէն սեպտեմբեր 22 թուով հեռաւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն առ Էքսբրէս Զէյթունի վերջին հրդեհին վրայ։

«Նախընթաց օրը, շաբաթ, Զէյթունի մէջ հրդեհ պատահելով, աւերեց քաղաքին այն մասն ուր վաճառատունք կը դանուէին։ Վեց հարիւր տուն, Հայոց եկեղեցի մը և դպրոց մը, և մէկ դպրոց բողքականաց նմանապէս հրոյ ճարակ եղան։ Երեք հազար հոգի անպատսպար և առանց ապրուստի միջոցի մնացած են։ Անկարելի է ձմեռէն առաջ տունները շինել, այնպէս որ խեղճ հրկիզեալք ուրիշ միջոց չունին՝ բայց եթէ կանգուն մնացած տանց տորերիկայ մառաններուն մէջ բնակիլ։ Բարեսիրտ անձինք անտարակոյս անտարերք չպիտի մնան այդքան անձանց տարաբաղդ վիճակին առջեւ։ Մարաշի բողոքական և կաթոլիկ միսիոնարաց զրկուելիք օգնութիւնք առանց ազդի և կրօնի խտրութեան պիտի բաշխուին հաւատարմաբար։

Փարիզի Օսմանեան Պանքայի ներկայացուցիչ Պ. Պերժէ և Լոնտոնի մասնաճիւղովի ներկայացուցիչ Պ. Ուաթերֆիլտ նախընթաց օրը Երլարդի կայսերական պալատը դացին ընկերակցութեամբ Օսմ. պանքայի տնօրէն Պ. Տրլոյի և սիրալիր մեծարանօք ընդունուեցան առաջին սենեկապետ Օսման պէ ի կողմէ։

Օգոստափառ Սուլթան Օսման պէյի միջոցաւ իւր բարեւները զրկեր է Եւրոպացի հիւրերուն և գոհունակութիւն յայտներ է զանոնք իւր երկրին մէջ տեսնելուն համար։

Դեսպանատանց առաջին թարգմանք և անդլիական դեսպանատան երկրորդ թարգմանն երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ տեսնուեցան պատանդին գործոց Նախարարի հետ։ — —

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիսօֆ Օգոստ. Սուլթանին պիտի ներկայանայ ի շնորհակալութիւն, իրեն և որդւոյն Նուիրեալ Նժոյդներուն համար։

Արքունի փոստերանոցն սկսեր է մանր դրամի վերածել 50 հազար հատ արծաթ մէճիտիյէ։

Առողջապահական գործոց քնինչ Պարթոլէմիի էֆէնտի երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ արտաքին գործոց Նախարարին հետ տեսնուեցաւ, և առողջապահական ժողովոյ նորընտիր անդամք սկսան ներկայ դտնուիլ ժողովին։

Արհեստական յանձնաժողովն երեքշաբթի նիստ ընելով Իսհէմ փաշայի նախագահութեամբ, բաց յայտոց, որոշեր է՝ նահանգաց մէջ մէկմէկ արհեստական վարժարան հաստատել։

Առողջապահական միջազգային խորհուրդը մտերս արտասովոր նիստ մը պիտի ընէ, ընդ նախագահութեամբ արտաքին գործոց նախարար Ասիմ փաշայի, յորում պիտի զբաղի գլխաւորաբար սկզբանց և քարանթինայի վերաբերեալ ինչ ինչ դիտական խնդիրներով։ Օսմանեան նորընտիր եօթն պատուիրակք եւս պիտի մասնակցին այդ նստին։ — —

Կրթական Նախարար Մուսթաֆա փաշա առջի օրն առեւտրական Համիտիյէ վարժարանն այցելելով, դասախօսութեան ներկայ դտնուեցաւ և գոհ եղաւ։ — —

Ֆար կիմանայ թէ վերջին պատերազմէն վնասեալ ռուս հպատակք ուղղակի օսմանեան կայսերական պանքային դիմելով տեղեկութիւն խնդրեր են վնասուց հատուցման համար եղած կարգադրութեան վրայ։ Պանքայի տնօրէնութիւնը պատասխաներ է թէ տակաւին երաշխաւորութիւն չունենալով ի ձեռին, չէր կրնար խոստանալ հոկտ. 4ին վճարել 54,000 ոսկւոյ թերհաշուին։ Առ այս, ռուս հպատակք Պ. Նէլիսօֆի դիմելով, 80 ստորագրութեամբ գրութիւն մը մատուցեր են, որով կը յայտնեն թէ պիտի հարկադրին ուղղակի Բեռլսպուրգի կառավարութեան դիմել, իրենց պահանջից վճարման համար։ — —

Պոնիցի հռչակաւոր ապստամբապետ Հաճի Լօյա, որ հինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտեալ էր Թէրէսիէնդատի ամրոցին մէջ, իւր դատապարտութեան պայմանաժամը լրացուցած է։ Աւստրիոյ պատերազմական ատեանն որոշած լինելով յառաջագոյն որ դատապարտութեան լրմանէն յետոյ, Հաճի Լօյա յիշեալ դաւառաց հողէն դուրս հանուի, Աւստրիական կառավարութիւնը բանակցութեան մտած է Բ. Դրան հետ, որ որոշած է որ Հաճի Լօյա Աբարիոյ Մետինէ քաղաքն երթայ։

Կը կարծուի թէ Կ. Պոլսոյ Պուլկարական գործակատար պիտի անուանի Էքզարքարանի այժմու Քարու–Բէհեան Պ. Քարամիխայէլօֆ։

Հայազգի համբաւաւոր դաշնակահար Գոլմի էֆէնտի Տեվլէթ Վիէննայէն մայրաքաղաքս եկած է, ուր պիտի մնայ ժամանակ մը։ Ֆար կ'իմանայ թէ Տեվլէթ էֆէնտի պատիւ պիտի ուենայ Ն. Վեհափառութեան առջեւ դաշնակահարելու։

Ձիտտէի պարսկական հիւպատոս Մէհմէտ Խան՝ որ մայրաքաղաքս կը դանուէր, Եդիպտոս ուղեւորեցաւ։

Թղթատարութեանց և հեռագրատանց տնօրէն Իզզէթ էֆէնտի, թէև կատարելապէս ապաքինեալ չէ, սակայն նախընթաց օրն իւր պաշտօնատեղին դնաց Կեսարիոյ թղթատարին կողոպտման խնդրոյն առթիւ ինչ ինչ տեղեկութիւններ ընելու համար։

Ըստ նորագոյն լրոց, Էքսքրէս կիմանայ թէ կայսերական զորքերն յաջողեր են պաշարել Կեսարիոյ թղթատարը կողոպտող աւազակախումբն, և յոյս կայ որ ձերբակալեն զանոնք։ Բայց կը տարակուսի թէ կողոպտուած գումարը ձեռք ձգել կարելի լինի։

Ցունաց ընտրողական ժողովոյ անդամներէն Միթիտատ պէյ Արիսթարքի Բիոս դնացած լինելով, Սինհոդն և վարչական ժողովը նորա տեղ անդամ ընտրած են. վճռագիրք առեր ընդհանուր դատախազ Քօսթաքի էֆէնտին՝ որ ներկայ դտնուեցաւ վերջին նստին։

Ցունաց ծերունազարդ եպիսկոպոսներէն, Տ. Կեսարիոս, նախկին մետրոպոլիտ Բիսիտիոյ, նախընթաց օրը վախճանեցաւ ի Ծէկեր և յուղարկաւորութիւնը կատարեցաւ մեծ շքով։

Բեռպիլի մեծամեծներէն, և վախճանեալ Տօսթ Մէհմէտ Խանի եղբօրորդիներէն Լամն–էլ–Տէվլէ Խան՝ մայրաքաղաքս եկած է Լոնտոնի ճանապարհաւ։ — —

Օգոստ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը, Սուրիոյ կուսակալին ներկայացեր են 15 ցեղապետք, որ մինչեւ ցարդ երբէք ի հնազանդութիւն եկած չեն եղեր, և կուսակալն պատմաճաններ նուիրելով նոցա՝ պատուեր, և հրամաններ տուեր է որ Տիւմէի գիւղորէից մէջ անարգել բնակելու պատրաստեն։ — —

Լա Թիւրքի կիմանայ թէ Երմտական և Ներքին գործոց Նախարարութեանց կողմէ կարգեալ պաշտօնատարներէ կազմեալ յանձնախումբ մը հեռագրական և թղթատարական պաշտօնատունք պիտի այցելէր երէկ, Սընտուկին վիճակին վարչութեան ընդհանուր գործողութեանց վրայ քննութիւն մը բանալու համար։ Այս արտասովոր տնօրէնութեան շարժառիթ կը նկատուին եէնի–Շաքիի թղթատարութեան մէջ վերջերս երեւան եկած գողութիւնք և Նազմի էֆէնտիի յայտնութիւններն։

Ցունաց Նախկին պատրիարք Յովակիմ Գ, շաբթուս մէջ պուլկարաց Էքզարքին նամակ մը դրիած լինելուն առթիւ այլ ընդ այլոց լուրեր տարածուած են։ Սակայն այդ նամակի պարունակութիւնն ոնծանօթ է, և տարածուած լուրերն ո՛ և է հիմն չունին։

Սեւ Ծովու ռուսական նաւատորմի հրամանատար Պ. Ֆօն տեր Ֆլիդ մայրաքաղաքս կուգայ ի մօտոյ։

Ազամգուլ կիմանայ թէ Ատա–պազարի գայմագամը պաշտօնանկ եղեր է, և թէ՝ երիտասարդ և բանիրուն պաշտօնեայ մը, Մահմուտ պէյ, պիտի յաջորդէ անոր։

Ֆրանսական դեսպանատունը չէ պատասխանած տակաւին Թուրքո–Ֆրանսական առեւտրական դաշնադրոյն առթիւ Բ. Դրան վերջին ծանուցագրոյն։ Այս առթիւ հրահանգներ հասած լինելով ֆրանսական կառավարութենէն, կը կարծուի որ առաջիկայ շաբթու մէջ դեսպանատան կողմէ Բ. Դրան պիտի հաղորդուին։

Մայրաքաղաքիս ալիւրի վաճառականք և փռնապանք աղերսագիր տալով քաղաքապետութեան, գանդատեր են որ պարսիկ գործաւորք ալիւրի պարկերու պատրաստութիւնն իրենց սահմանած լինելով, համաձայնութեամբ բարձր գներով կը վաճառեն զանոնք, այնպէս որ մեծ վնաս կը հասնի իրենց վաճառականութեան և առեւտրոյն։ Ա. դերսարկուք կը խնդրեն որ քաղաքապետութիւն այնպիսի տնօրինութիւն մ'ընէ որ այդ պարկերու պատրաստութեան մենաշնորհն առնուի անոնց ձեռքէն, և որոշուի թէ ինչ պայմաններով պիտի պատրաստուին և վաճառուին այդ պարկերը։

Արևելեան Ռումէլիի Պուրկազ գաւառակին մէջ որթաճճի երևան եկած է։ կըսուի թէ այս սոսկալի հիւանդութիւնը Պուլկարիայէն եկած է, Վիտիի այգիներուն մեծ կոտորած հասուցած լինելով։

Անցեալ շաբթու պատմեցինք Վառնայի աւստրիական հիւպատոսին և տեղական իշխանութեան միջև պատահած միջադէպը։ Կը պատմուի թէ հիւպատոսը բանտէն ելնելուն, պաշտօնական համազգեստիւք Ալէքսանդր իշխանին ապարանքը դնացեր է գոհացում պահանջելու համար և իշխանը մերժողական պատասխան տուեր է։

Կըսուի սակայն թէ աւստրիական կառավարութիւնը մեծ կարևորութիւն չընծայեր այս միջադէպին։

Ոստիկանութիւնն առջի օրը Սաբրեարի մէջ էվրէփիէս անուն մարդու մը տուներ կոխելով, դողցուած նիւթեր և կարասիներ գտեր է։ Այս մարդ՝ որ փախստական մ'էր, բռնուելով Կալաթա Սէրայի բանտը տարուեր է։

Տրապիզոնի ռուսական հիւպատոս Պ. Պէլէձէր քօվէձ մայրաքաղաքս եկաւ չորեքշաբթի երեկոյ։

Մայրաքաղաքիս ֆրանսական դերհիւպատոս Պ. Բօլ Պլան երէկ Բալօ Քէյ դնաց։

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՄԱՏԱՆ ՄԸ

Սգամպուլի խմբագիրներէն Պ. Բօլ Պէնոա ընդդէմ Ֆարի Տնօրէն Պ. Քիրէ–ոէքոլի, առաջի հելլենական Հիւպատոսարանի դատաբանին (*)։

Այս երեքշաբթի օր մեծ բազմութիւն խռնուած էր հելլենական հիւպատոսարանի դատական սրահին մէջ։

Կը յիշուի թէ ժամանակէ մը հետէ Սգամպուլ և Ֆար ֆրանսերէն լրագիրներն իրարու դէմ յարձակողական յօդուածներ հրատարակած լինելով, բանակռիւն այն աստիճան սաստկացած էր, որ երկուստեք ալ նախատական և վիրաւորիչ ակնարկութիւններ հրատարակուեցան միմեանց դէմ։ Դիմաւորաբար Ֆարի նախկին աշխատակիցներէն Պ. Պէնատի նկատմամբ, որ այժմ Սամպուլի խմբագրութեան մէջ է, անարգական մակդիրներ հրատարակուեցան Ֆարի մէջ, և երբ նա ալ փոխադարձաբար նախատալից յօդուածով մը կը պատասխաներ, առաւօտ մը Պ. Քիրեաքօքուլօ Սգամպուլի խմբագրատան առջեւն անցնելով, ատպակեց զՊ. Պէնատ։ Ֆարի խմբագիրք միանգամայն մենամարտի հրաւիրեցին Սգամպուլի տնօրէն Պ. Հանլին, որ յայտարարեց թէ իրենց հրաւէրն ընդհանուր դատախազին կը յանձնէ, ըստ որում կը հարկադրէին զինքն երկրին օրինաց դէմ գործել։

Յայնժամ Պ. Պէնատ հելլենական հիւպատոսարանին առջեւ դատ բացաւ Պ. Քիրեաքօքուլօի դէմ, նախատուած և դանակոծուած լինելուն համար, և 600 ոսկի հատուցում պահանջեց։ Այս դատն է ահա որ տեսնուեցաւ այս երեքշաբթի օր յիշեալ դատարանին առջեւ։

Առեանը բացուեցաւ միջօրէէն մէկ ժամ առաջ։ Հելլենական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Միքօս ընդհանուր դատախազի տեղը բռնած էր։ Ցունաց փաստաբաններէն Պ. Սերվօխուս՝ Պ. Պէնատի պաշտպանութիւնն ստանձնած էր, և Պ. Մալիաքաս՝ հակառակ կողմին։

Նոխոռհը խօսքը Պ. Քիրեաքօքուլօի ուղղելով, կը հարցնէ թէ կը խոստովանի՞ թէ նախատալից յօդուածներ հրատարակած է Պ. Պէնատի դէմ և թէ ապակած է դայն։

Պ. Քիրեաքօքուլ կը պատասխանէ թէ յօդուածներն իր դրչէն չեն եղեր, այլ Ֆարի խմբագրաց դրչէն։ ինք կընդունի անանց բարոյական պատասխանատուութիւնն իբր թերթին տնօրէն, բայց գրողն ինքը չէ։ Դարով պատակի խնդրոյն, կը խոստովանի թէ արդարեւ ինք զարկած է Պ. Պէնատի և թէ կընդունի պատասխանատուութիւնը։ Պ. Պէնատայի կողմէ իւր անձին դէմ հրատարակեալ նախատալից յօդուածները տեսնելով, չէր կրցած ինքզինքը զսպել և յուզեալ վայրկեանի մը մէջ զարկած էր։

Նոխոռհը կը հարցնէ առ Պ. Պէնատ թէ Ֆարի դէմ հրատարակեալ դրդռիչ յօդուածոց հեղինակն ի՞նքն է։

Պ. Պէնատ կը պատասխանէ թէ խմբագրական գաղտնապահութիւնը կը հարկադրէ զինքն երևան չհանել յօդուածագրին անունը։

Նոխոռհը կը խնդրէ յայնժամ որ յայտնէ թէ Պ. Քիրեաքօքուլօ զինքը ապտակած պահուն, ի՞նչ նախատալից խօսքեր արտասանած էր։

Պ. – Ֆարի տնօրէնին ուժգին ապտակն ընդունած վայրկենիս, այն աստիճան բթացայ, որ չեմ յիշեր թէ ի՞նչ ըսաւ։

Նոխոռհն. – Ուրեմն ո՞ր նախատանց դէմ բողոք կը բառնաք։

Պ. – Զիս «ուրացեալ հրեի որդի» կոչեց և ուրիշ բաներ ալ։ բաւական է որ Ֆարն աչքէ անցունէք։

Ֆարի փաստաբան Պ. Մալիաքա կը խնդրէ նախագահէն հարցնել Պ. Պէնատի թէ՝ արդեօք ո՛ւ է անձնական հակառակութիւն մը չունի՞ Պ. Քիրեաքօքուլօյի կամ Ֆարի խմբագրաց

(*) Սոյն դատն արդիւնքը ծանուցած էինք արդէն մեր Նախընթացթուով։ Մանրամասնութիւնները թարգմանաբար կը հրատարակենք ժողովուրդ ոը Քոնֆրանսիոնալ առնելով, որ միակ թերթն եղաւ սոյն տեղեկութիւններն հրատարակող։

Ս. Խ.

միոյն դէմ։ Պ. Պէնտա կը պատասխանէ, թէ ո՛չ։

Ապա վկայք կը կոչուին։ Առաջին վկայն է Պ. Լա Ժօնքիէր, հրապարակագիր։

Հ. – Պ. Քիրեաքօրուլօյի ապտակելը տեսա՞ք, քանի՞ հարուած տուաւ Պ. Պէնտայի և ի՞նչ բան ալ այդ միջոցին։

Պ. – Արդարեւ տեսայ որ Պ. Քիրեաքօրուլօ ապտակեց զՊ. Պէնտան, բայց մի անգամ։ Քանի մը խօսքեր ալ ըսաւ զրոս լաւ չըմբռնեցի, բայց կը յիշեմ որ «ապերախտ» և «իժ» բառերն արտասանեց։ Ապտակը տալէն յետոյ, Պ. Քիրեաքօրուլը յանդիմանեց Պ. Պէնտան թէ ժամանակաւ Սդամպուլը մատնած էր Ֆարի մէջ, և ապա նոյն բանն ընել ուզած էր Ֆարի դէմ, Սդամպուլի մէջ։ Ցարեց թէ Պէնտան նոյն իսկ իւր հայրն ալ նախատած էր։

Հ. – Պ. Քիրեաքօրուլօ ապտակ իջեցնելէն վերջը, սպառնալիք չըրա՞ւ Պ. Պէնտան դէմ, Պ. Պէնտա ինքզինքը չպաշտպանե՞ց։

Պ. – Ֆարի տնօրէնը գնացած ժամանակ ըսաւ Պ. Պէնտան «Նորէն ձեռքս կ'անցնիս դու։ Այժմ կրնաս երթալ արիւն թափել։» Իսկ Պ. Պէնտա ապտակն ընդունեց առանց յօնքը պռընտելու, կամ բառ մ'արտասանելու, այլ անշարժ մնաց։ Մինակ, երբ Պ. Քիրեաքօրուլօ մեկնած պահուն ըսաւ անոր թէ «վարպետդ մատնեցիր», Պ. Պէնտա պատասխանեց «եթէ վարպետս մատնեցի, անոր անկ է զիս պատժել, և ոչ թէ քեզ»։

Հ. – Պ. Պէնտայի և Քիրեաքօրուլօի միջև տեսակցութեան պատճառներ կայի՞ն։

Պ. – Տեղեկութիւն չունիմ։ Սակայն միայն գիտեմ թէ Պ. Քիրեաքօրուլը և Պ. Հանլի կատաղի թշնամի են միմեանց։ Երկու թերթերն ալ գրեթէ անընդհատ կռուոյ մէջ էին։ Այսպէս անցեալ տարի Փոբ և Սիմոնոլ ծանր բանակռուոյ մը բռնուած լինելով, Պ. Քիրեաքօրուլօ ամբաստանեց զՊ. Հանլի թէ յարաբերութիւն ունեցած է կեղծ թղթադրամ շինող դրամանենգներու հետ, և թէ Օսմանեան կառավարութենէն, 400,000 ֆրանք պահանջած է դրամանենգաց անունը տալու համար։ Պ. Հանլի դատ բացած էր Պ. Քիրեաքօրուլօի դէմ, և սա ալ անոր դէմ։ Այդ միջոցին Սդամպուլը դադրած լինելով, Պ. Հանլի հաշտութիւն խնդրեց Պ. Քիրեաքօրուլօէն, խոստովանելով թէ յաղթուած է, և ներողութիւն հայցելով։ Պ. Քիրեաքօրուլօ հաշտութիւնն ընդունեց, և իբր ապացոյց, վերջին վարկեանին ցրուել տուաւ իւր թերթին մէջ հրատարակելի յօդուած մը, այն դատին նկատմամբ զոր Պ. Հանլի բացած էր իւր եղբօր աղջկան դէմ, փողոցին մէջ տեղ անկեց հոլանոցի հարուած և քանի մ'ևս ապտակ ընդունած լինելուն համար։ Այս անգամ բանակռիւը վերստին սկսաւ։

Հ. – Ո՞վ եղաւ գրդռիչը։

Պ. – Սդամպուլ։

Հ. – Ֆարի մէջ հրատարակեալ նախատալից յօդուածներն Պ. Պէնտայի պատուոյն դպչելու և անոր ՀԱՍԵԼու ատիճան ծա՞նր են։

Պ. – Ամի դատողութեան խնդիր մ'է։ Ես կարծիք չունիմ այդ մասին։ (Հանդիսական կը ծիծաղէ։) Նախագահը կը կրկնէ իւր հարցումն, իսկ վկայն կը պնդէ իւր պատասխանին վրայ։

Հ. – Սդամպուլի խմբագրատան դրան առջեւ բաղումութիւն մը խռնուած է եղեր։ անցորդք տեսա՞ն Պ. Պէնտայի ապտակուիլը և լսեցի՞ն Պ. Քիրեաքօրուլօի խօսքերը։

Պ. – Այդ վայրկենին ո՛չ ոք կար դրան առջեւ։ Արդէն գործն այնքան թեթեւ կերպով կատարուեցաւ որ անցորդք չէին կրնար նշմարել։ Բաղմութիւնը վերջէն հաւաքուեցաւ և Պ. Քիրեաքօրուլօի խօսքերը լսուեցան։

Հ. – Պ. Պէնտա Սդամպուլի խմբագրատա՞ն մէջ ապտակուեցաւ։

Պ. – Ստորնայարկին ներքը, դռնէն երեք չորս քայլ հեռի։

Փաստաբան Պ. Մարիաքա հարցնել կուտայ վկային, թէ Պ. Պէնտա իւր կեցուածքով կարի զուարթ դէմքով չէր գրգռած Ֆարի տնօրէնն։

Պ. – Ո՛չ։

Հ. – Պ. Պէնտա չէ՞ր ծիծաղեր, կամ Պ. Քիրեաքօրուլը իրաւունք չունէ՞ր կարծելու որ կը ծիծաղի։

Պ. – Զեմ յիշեր թէ Պ. Պէնտա կը ծիծաղէր թէ ոչ, սակայն յայտնի է որ Պ. Քիրեաքօրուլօի խնդիր չկար։

Ապա նախագահը կը հարցնէ Պ. Լա Ժօնքիէրի թէ Պ. Պէնտա անձնական ատելութեան պատճառ մը չունէր Պ. Քիրեաքօրուլօի կամ Ֆարի խմբագիրներէն Ամէմեան էֆէնտիի դէմ։

Պ. – Զեմ գիտեր։

Հաշուակալ Պ. Զէյ կը վկայէ թէ Պ. Քիրեաքօրուլը զՊ. Պէնտա ապտակած ժամանակ ըսած է անոր «Մատնի՛չ, ապերախտ, այսպէ՛ս կը փոխարինես զիս քեզի բրած բարեացս և մատուցած ծառայութեանցս փոխարէն։ Դու կուզես զիս ալ մատնել, ինչպէս մատնած ես հին վարպետդ։ Այժմ դնա՛ ինձի դէմ գրէ՛»։

Ապա, վկայն կը հաստատէ թէ առաջին գրգռողն Սդամպուլ եղած է, և թէ, ինքը՝ որ այն ժամանակ Սդամպուլի խմբագրութեան գործակցի էր, այպանած էր Պ. Պէնտայի վարմունքն, որ ձրի յարձակումներ կընէր Պ. Քիրեաքօրուլօի դէմ, անոր հացն ուտելէ յետոյ։ Պ. Քիրեաքօրուլը տեղեկանալով որ իրեն և խմբագրաց դէմ նախատալից յօդուած մը կը պատրաստուի, չէր կրցած զայրոյթը զսպել և փողոցին անցած պահուն, Պ. Պէնտան խմբագրատան դրան առջև նշմարելով, ապտակած էր զայն։ Պ. Զէյ մանրամասնութեանց մէջ կը մտնէ, Սդամպուլի տնօրինութեան դէմ ըրը խստիւ կը քննադատէ և դիպէս կը հաստատէ թէ Պ. Պէնտա միակ հեղինակն է Պ. Քիրեաքօրուլօի դէմ Ֆարի մէջ հրատարակեալ յօդուածոց։

Սդամպուլի խմբագիրներէն Աբէլ էֆէնտէ ապտակահարութեան դէպքը կը պատմէ, արդէն նկարագրուած եղանակաւ։

Սդամպուլի պաշտօնատարներէն Արթին էֆէնտի, և խմբագրատան մօտակայ սրճարանապետ մը վկայութեան համար կը ներկայանան, բայց ատենց վկայութեանց կարևորութիւն չտրուիր։

Ապա կը ներկայանայ Պ. Հանլէ, տնօրէն Սդամպուլի, որ կը յայտնէ թէ ապտակահարութեան պահուն ներկայ չէ գտնուած։ Ինք դատարան եկած է միայն բարի վարուց վկայութիւն տալու համար Պ. Պէնտայի նկատմամբ, որոյ համար կը յայտարարէ թէ ազնիւ երիտասարդ մ'է և հաղուագիւտ գրչի տէր։ Կը յարէ թէ Ֆարի դէմ հրատարակեալ յօդուածոց հեղինակը Պ. Պէնտա չէ, այլ ինք գրել տուած է զանոնք։ Ապա լրագրութեան պարտականութեանց վրայ տեսութիւններ կընէ, և կը փաստարանէ թէ՝ թերթին պատասխանատու տնօրէնն ինք լինելով, ինքը միայն կը ներկայացնէ բոլոր խմբագիրները։

«Սդամպուլն ես իսկ եմ, կըսէ։ Խմբագիրք պարզապէս գործիքներ են զրոս ըստ հաճոյս կը գործածեմ»։ Կըսէ թէ Ֆարի խմբագրաց զինքը մեծամարտի հրաւիրելն իսկ կը հաստատէ թէ ինք կը ճանչցուի թերթին իբր ներկայացուցիչը։ Հանլի ապա ստանալու կը կոչէ զՊ. Քիրեաքօրուլօ և կըսէ որ, եթէ չճանչնար զայն, հաւատ պիտի ընծայեր Պ. Պէնտայի դէմ ըրած ամբաստանութեանցն։ Բայց կը յարէ, անոնք որք ո՛չ մին և ո՛չ միւսը կը ճանչնան, Ֆարի հրատարակութիւններէն անհպատ դաղափար պիտի կազմեն Պ. Պէնտայի վրայ։

Նստին մինչեւ այս կէսն երկուքուկէս ժամ տեւած լինելով, Նախագահն ատեանը կը փակէ, կէս ժամ դադար և հանգիստ տալով։

Կէս ժամ յետոյ ատեանը վերստին բացուելով, խօսք կառնու ընդհանուր հիւպատոս Պ. Միքօս, և կըսէ թէ դժուար է իրեն լրագրի մը դէմ ելնել ըստ օրում ինքն ալ բարեկամ է մամլոյ։ Շնորհակալ կը լինի Պ. Պէնտայի որ վստահութիւն ունեցեր է հելլենական հիւպատոսարանի արդարասիրութեան վրայ, և կըսէ թէ երկու կողմանք ալ նախատալից յարձակմանց մասին զիրար գերազանցած լինելով, փոխադարձ հատուցում բրած են, և այդ կէտին վրայ ըսելիք չմնար, և կեզրակացնէ որ Ֆարի տնօրէնը պարզ տուգանքի մը դատապարտուի օրինազանց գտնուելուն համար։

Պ. Պէնտայի փաստաբան Պ. Սէրօիս ընդարձակ ատենաբանութեամբ մը կը ջանայ հաստատել թէ Ֆարի դէմ Սդամպուլի մէջ հրատարակեալ յօդուածոց հեղինակը Պ. Պէնտա չէ, և առարս Պ. Հանլի վկայութիւն յառաջ կը բերէ։ Կը հակառակի ընդհանուր դատախազին տեսութեանց և կը մերժէ փոխադարձ հատուցման դաղափարն։ Ապա Ֆարի յօդուածներն յառաջ բերելով և օրինական կէտեր յիշեցնելով, կուզէ հաստատել թէ անուանարկութիւն կայ անհերքելի կերպով, և արդարութիւն ու հատուցում կը պահանջէ։

Ֆարի փաստաբան Պ. Մարիաքա նուազ յաջողակութեամբ կը պաշտպանէ իւր դատն և գլխաւորաբար կըսէ թէ Պ. Քիրեաքօրուլօ մեքենայաբար զարկած է Պ. Պէնտայի, և թէ հետեւաբար պատասխանատու չկրնար նը-կատուիլ։

Դատաւորք խորհրդակցութեանց խուցը կը քաշուին և յետ մէկ ու կէս ժամու խորհրդակցութեան, վերստին սրահը գալով, նախագահը կրնթեռնու պատճառաբանեալ ընդարձակ դատավճիռ մը, որով դատարանը կը մերժէ անուանարկութեան պարագայն, իսկ նախատանաց և ապտակահարութեան ամբաստանութիւնն հաստատելով, 200 ֆրանքի տուգանաց կը դատապարտէ Ֆարի տնօրէն Պ. Քիրեաքօրուլօն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼԱՒԻՐՔ

(Ա. օրուան)

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆԴԱ

Լոնտրա, 9 հոկտ.

Անգլիոյ պանդային շաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ —	
Նուազում — անգլ. ոսկի	325,000
Պանքնոթք իպահեստի — նուազում — անգլ. ոսկի	820,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր յաւելում — անգլ. ոսկի	595,000
Պահեստի դրամոց հաւասարութիւն յանձնառութեանց հետ—32 7/8 %	

Անգլիոյ պանքան %ին 3ի իջեցուց իւր տոկոսին սակագինը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐՆ

Ամ.թնք, 8 հոկտ.

Թագաւորն ու թագուհին, իրենց քանթինան լրացնելէ յետոյ, երէկ Պիրէոն եկան, ուր նախարարաց կողմէ ընդունուեցան։

Նոցին Վենափառութիւնը մեծ շքով և անհուն ամբոխի մը ծափահարութեամբ ընդունուեցան յԱթէնս։ Թագաւորը ընդհանալ եղաւ ամբոխին։

ԱՆԳԼԻԱ, ՅԱՓԷՐԻԿԷ

Լոնտրա, 9 հոկտ.

Անգլիական կառավարութիւնը որոշեց միջոցներ ձեռք առնուլ Հարաւային Ափրիկէի մէջ, կասեցնելու համար Պօէրաց արշաւանքներն, որք օր ըստ օրէ դէպի Բարեյուսոյ հրուանդան կը յառաջանան, գրաւելով երկրորդական ցեղերու հողերն, որք են ընդ բրիտանական հովանաւորութեամբ։

ՖՐԱՆՍԷՕ–ՉԻՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Հանոյ, (Թոնքին) 9 հոկտ.

Երէկ, Նէկրիէ զօրավարն յարձակեց 6,000 չինական կանոնաւոր զօրաց որք ամրացած էին ի Բէբէ, որ յարձակմամբ առնուեցաւ։ Զինուցիք 600 մեռեալ ունեցան։ Ֆրանսացիք դրաւուցին անոնց բոլոր ռազմամթերքն, ՀԷրեն և Ջորիները։

Ֆրանսացիք 20 մեռեալ և 60 վիրաւորեալ ունեցան։

Նէկրիէ զօրավարը թեթեւապէս վիրաւորեցաւ։

ԹԱՓԱՌ ՅԻՏԱԼԻԱ

Հռոմ, 9 հոկտ.

Երէկ թաթառ իջաւ Քաթանէի վրայ։ 100 մարդիկ սպանուեցան և 338 հոգի վիրաւորեցան։

ԱԺԱՆՆՍ ՌԻԻԳԷՐ ԱՆՆՊԱՍ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՏՍՆԷՆ

Գահիրէ, 7 հոկտ.

Տոնիոլայի կառավարիչը կը հեռագրէ թէ Խարթումի Ս�՝՝՝

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
287 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Ապահովագրեալք միայն տէր են երաշխաւորեալ դրամագլխոյն և ընկերութեան բոլոր շահերուն

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Հ. ՍՔԼՕՅՖ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԿԱԼԱԹԱ, ՀՈՒԼԱՖԵԱՆ ԽԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԲԻՐԼԻՃ–ԴԱՐՈՒ, Թիւ 3 վաճառատան մէջ մեծ և փոքր քանակութեամբ կը վաճառուին հետեւեալները։
Հանքածուխ, ՆԻՒՔԱՍԼ և ԲԱՐՏԻՖ։
Զուլերի երկաթ, ՔԱԼՏԷՐ — Թիւ 1.
Հանքածուխ, ՔՕՔ.
Տոկուն ադիւս, ՔՕՎԼԷՆ.
Բոլոր այս ապրանքներն ընտիր տեսակէ են և ԽԻՍՏ ԱԺԱՆԴՆԵՐՈՎ կը վաճառուին։

ԱԶԴ

Հայերէն և Ֆրանսերէն լեզուաց դաշնակի, կարի և ձեւի հմուտ վարժուհի մը, կը փափագի դասախօսութիւն պաշտօն մը գտնել ազգային վարժարանաց մէջ։ Պէտք ունեցողք կրնան դիմել Արեւելքի խմբագրատուն։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻ

Նիզամիյէ խարաբէսինէ պուլանան ֆապրիգալար էշուն լուզումի օրուպ միւպայեա օլունճաղը եվվելճէ իլան խոիլմիշ օլան իւղ պին ճէտիտ գանթար էրէյլի մատէն քէօմիւրինին չէրայիթի մուգարրէրէսի իլէ պէհէր ճէտիտ գանվէրը օն իքի պէյզդ զուրուշա օլարագ թալիպի էօհտէսինէ օրուպ, թէշրինի եվվելը բումինին իւչունճի չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, վէ տէօրթունճի բէնճէնպիհ կիւնի տահի թէգարիւր իտէն ֆիյաթնատան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարը լէվզիմաթը ումումիյէ տարէսինէ կէմէլէրի իլան օլունուր։

1—3

27 իլուլ 1300

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻ

Նիզամիյէ սարաճխանէ անպարընա պէհէր պանտօսը գէրդ տիթը բարչատան իպարէթի օլարագ մանֆիուլ նիւմունէլէրի վէճճ իլէ Վիէննա ճիվարընտա Շուպագ չէհրինտէ Փասթա ֆապրիգասը մայնտէն օրմագ իւզրէ միպայիա օլունճաղ սէքիզ պանտօ մանիգա թագրմինին պէհէր պանտօսը օն տէօրթ պին զրուշա թալիպի էօհտէսինէ օրուպ պէհէր կիւն միւնադասը իճրա օլունճաղընատան՝ իթայա թալիպ օլանլարընն մագամը սէրասկէրի լէվզիմաթ տայրէսինէ կէմէլէրի իլան օլունուր։

25 իլուլ 1300

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՐԻ

Նիզամիյէ թահնիյէ իտարէսի իչուն լուզումի օրուպ միւպայիա օլունճաղ օլան օն պին քիլէյի ճէտիտ չքմէնտրֆեր իլէ մէվզուա եումուշագ Ռումելի պուղտայընին պէհէր ֆիլէսի էլի տօգուզ լիպրա կէմէք, վէ պիր լիպրա աչաղը կէլուր իսէ՝ պուղտայի էլի էլի տօգուզ լիպրայա տօլտրմագ, վէ էլի սէքիզ լիպրատան աչաղը կէլուր իսէ գապուլ իտիլմէմէք չարթը վէ չերայիթի սայիրէսի իլէ պէհէր բիլէյի ճէտիտի էլի տէօրթ զուրուշա թալիպի էօհտէսինէ օրուպ՝ իշպու իլուլը բումինին եէկիրմի եէտինճի բէնճէնպիհ կիւնիւ պիրմի զայէտ գարարը գամիսի վիրիլէճէկինտէն, վէ եէկիրմի տօգուզնճը ճիւմա իրիճէսի կիւնի տահի թէգարիւր իտէն ֆիյաթնատան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարընն լէվզիմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէմէլէրի իլան օլունուր։

26 իլուլ 1300

2—3

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

է Թ–ՀԱՐԴ. ԷՐԷՆՅԱՆ ՈՒԼԻԷՐԻՆ ՏՈՄ, ԲԻԼ– 70

Այս վաճառատունն՝ որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնելու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Զմիւռնայի և Ճաւայի բերքերէն այս անգամ զանազան տեսակ ընտիր թէյեր (ՇԱ) բերել տուած է յատկապէս, եւ կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ գաւառացի Հայ տէօրէնճէներէ որպէս զի հաճին գէթ միանգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ՝ տեսակաց լաւութիւնը, եւ թէ գիներու աժանութիւնը։

1882Ի ԳԻՍԱՒՈՐԸ

Այս հռչակաւոր վուշեայ սիւկարի թուղթը որ ամենաքնտիր տեսակէ է, կը յանձնարարուի ծխողաց։ Մայրաքաղաքիս բժշկական վարժարանը փորձելով հաստատած է թէ և ոչ մէկ թունաւոր բուսական նիւթ կը պարունակէ։ Ընդհանուր շտեմարանն է՝ բոլոր Տաճկաստանի համար Ղալաթիա, Մոմխանէ փողոց Սիրէ Ֆրանսէզ, 82 թիւ, Պ. Զաքարիա Մարանկիտէսի վաճառատունը։

Կը գտնուի նաև Կ. Պոլսոյ և Ղալաթիոյ բոլոր ծխավաճառաց քով։

11–78

Ն. ԲԱՐԷԼ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԱՌ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարէլէյի և Բօրդոյի գլխաւոր կոնսուլարան

Սամոն և Տրապիզոն երթալիք յատկապէս կոգենուն է Լ. Մեւրի որ Սեպտեմբեր 28ին Մարսիլիայէն և Հոկտեմբեր 13ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յատկապէս կոգենուն է Բ.–ի, որ Հոկտեմբեր 6 երեւշաբթի և Լ. Մէրէյէ որ Հոկտեմբեր 7 երեքշաբթի օր պիտի մեկնի։

Ուղեւորներու համար դիմել առ

Նաւագնչէի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՊԻ ԲԸՊՈՒԼ
Մոմխանէ փողոց, թիւ 141

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԷԲՈՒԼԻ Լ ՄԱՆՉԷՍԹԷՐԻ ԳԻՇԵՐ ԲՈՒՆՔ ՇՈՒՆԵԱՒ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանբրուս	4200	Օպայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Դէրթիս	3000
Օմանիի	4000	Բէրս	3000
Մէսսոդրիս	3250	Ագրանդիզ	1700
Թիպս	3250	Լօդիւս	800
Մակսոպա	3250	Օլինտա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Բէրս շոգենաւը Նաւապետ Ֆօրսթրը Լիվրուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չթերազատէս յարգարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ և ԸՆԿ.
Մէյսանլըք փողոց, Գալիս
Տնօրէնութիւն, Լիվրուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիտ, Լիվրուլ

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԷԲՈՒԼԻ, ՄԱՆՉԷՍԹԷՐԻՆ Լ Օրթոսյի ԳԼԽ
կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պէքօ
Արարատ	2,500	Ռոմբրա
Արգատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաբոնիա	2,500	Ուիլսթ
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆոթրշիլ

Այա Սոֆիա շոգենաւը Լիվրուլէն աստ եկաւ։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ՍԱՌԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանի ԼԻԷԲՈՒԼԻ Լ ՄԱՆՉԷՍԹԷՐԻ ԳԼԽ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Սրանիա	7,000	Մոլթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Սէէրքօ	3,000	Հանթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բաղտնիա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բաղթիա	3,200
Պալպէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթէշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քաղալոնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Նամնրիա	3,000
Տէմերարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կայլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէնար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարթոն	3,000		

Թրինիտատ շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլզ Հոկտեմ. 13ին Լիվրուլէն աստ կ'ասպասուի։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Ֆիւշիւք Հալիլ
փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանի ԼԻԷԲՈՒԼԻ Լ Աբերտէէ ՓԷԼ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Աբերիան	2500	Ֆալմեան	3700
Ալդասիան	2500	Ֆլամմեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլամիան	3700
Ամերեան	2500	Իպէրիան	3500
Ասպիան	3700	Իպսիրիան	3500
Պալարիան	6000	Իսդրիան	3500
Պուլկարեան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթէլեան	800	Լիսբոնեան	2500
Սպրէնեան	2000	Լիսպան	806
Տուրդ	700	Օբոթթոյ	700
Իշմիրլեն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆլապիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆլորիդիան	3700	Վիրճինեան	6800

Լիվրուլէն շոգենաւը Նաւապետ Մաք Նայ, Լիվրուլէն աստ հասաւ և յատակիկայ հինգշաբթի 9 հոկտ. պատրաստ պիտի գտնուի Լիվրուլ երթալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՍՈՒԱՐՏ ԼՈՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի
Միւլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւաստեաք, Պարոնայք Ֆրէտ, Էշլանտ և ընկ. Լիվրուլ

Գործակալներ՝
Կ. Պոլիս, Լուսարար Լաֆոնդէն.
Ճիւրլաղար, Պ. Պ. Քարվէր Եղբարք
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ.
Մալտա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուրիզ և ընկ.

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ դէմ Անդլիոյ, Կ. Պոլսոյ Լ Օրթոյի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Այլսոնս	2,000	Լեբանոնս	4,500
Ալդէրէ	3,000	Մարէնկոս	4.300
Ամերիկա	1,300	Թարսոնին	2,500
Արկս	3,500	Մէյլ	2,000
Մասսանս	2,200	Նէրս	2,000
Պրէսսինս	2,000	Օքթէլլս	5,000
Պրամլ	2,600	Օրլանտս	3,000
Գէլլրս	2,500	Գրանդ	4,500
Գալիբաս	2,100	Գրէտ	2,000
Գամէս	2,000	Բասինիք	4,200
Գրատ	2,700	Բալէրմ	3,200
Գոսմ	2,500	Բատէր	1,700
Տիտս	4,800	Քիդ	2,800
Տօմինս	2,600	Ռիսլթ	4,400
Տրաքս	2,600	Բինամս	3,200
Լրտոս	800	Ռոլլս	3,000
Դալքօն	1,700	Ռօմանս	5,500
Դիսմինկ	4,600	Ռօմէս	3,500
Կալիէս	5,500	Սալիէս	4,000
Կիրանս	2,200	Սաթիս	2,000
Կօզզ	1,800	Սիլիս	2,000
Կրօսնս	2,200	Սթրենս	4,300
Հանկս		Թասսս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ռիլլրն	3,000
Հիտալկս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիմպերդ	1,200	Թէյտս	2,800
Հիսս	2,300	Քասնդս	3,600
Քէլլս	2,000	Եէտս	3,600
Քօպլս	2,200	Զէպրա	1,000
Լէս	2,000	Զէրս	140

Տրաբս շոգենաւը, Նաւապետ Տոնկլաս, Անդրիայէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով, և իւր բեռը պարպելէ յետոյ Օսէսա պիտի ուղեւորի։

Կ. Օրթոս շոգենաւը ամսոյս 25 ին Անդրիայէն մեկնեցաւ Զմիւռնիա և Կ. Պոլիս երթալու համար և հոկտեմբեր 12 ին աստ կ'ասպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ՖՐԻՏԷՐԻՒԻ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17–18, Ֆիւշիւք Միւլէթ
խան Ղալաթիա

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՅԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՅԱԿԸ

1884 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 31

(Բաց է կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղբերէն կոմաքէլ ԼԷՆՈՂ շրջենաւոց երթեւեկութեան ժամերը

ժ. Պ.		Թ.
)12	Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ (Եէնիքէյի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	32
)12 35	Եէնիքէյ Մէնիա Միրկէն Պոյանճքէյ Ր. Հիսար Պէպէք (Ամնաւուտքէյի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	19
)1	Ր. և Ա. Գալատ Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ (Եէնիքէյի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	17
)1 50	Եէնիքէյ Մէնիա Միրկէն Պոյանճքէյ Ր. Հիսար Պէպէք (Ամնաւուտքէյի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	22
)2	Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ (Եէնիքէյի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	20
)2 35	Եէնիքէյ Մէնիա Միրկէն Պոյանճ. Ր. Հիսար Պէպէք պիտի հանդիպի) տի հաղորդակցի և ուրբաթ օրերը (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի բաց ի ուրբաթ օրերէ)	28
3 15	Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Թարապիա Եէնիքէյ Մէնիա Միրկէն Պոյանճքէյ Ր. Հիսար Պէպէք (Ամնաւուտքէյ-ոգեն մինչեւ շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	32
)4	Ր. և Ա. Գալատ Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ Մէնիա Միրկէն Պոյանճքէյ Ր. Հիսար Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	34
5 45	Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ Մէնիա Միրկէն Ր. Հիսար Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	23
6 15	Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Պէշդոզ Բաշապահճէ Ր. Բաշամահալլէ Գանրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Գանտիլիի Գանրճա Ր. և Ա. Հիսար Գանտիլի Ամնաւուտքէյ Զէնկիլքէյ Պէշլեպէյ Օրթաքէյ Գուզկունճուք Պէշիքթաշ իւսկիւտար	25
8 15	Ա. և Բ. Գալատ Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ Միրկէն Պոյանճքէյ Ր. Հիսար Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ (ուրբաթ օրերը Մէնիա պիտի հանդիպի)	20
10 —	Մէզարպուրնուն Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ Միրկէն Ր. Հիսար Ամնաւուտքէյ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	23

Ամնաւուտքէյ կոմաքէլ ԼԷՆՈՂ շրջենաւոց ժամերը

)12 30	Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	22
)12	Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	28
)12 30	Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	25
)1 10	Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ Գալատա	21
)1 55	Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	1
)2 25	Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ Գալատա	19
)3 10	Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ	17
4 45	Պէպէք Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէյ Պէշիքթաշ Գալատա	19
10 50	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	19
11 10	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	25

Ամիսան Եէնիէրէն կոմաքէլ ԼԷՆՈՂ շրջենաւոց ժամերը

)11 45	Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյի Գուզկունճուք Գալատա	21
)12 15	Պէշդոզ Բաշապահճէ Ր. Բաշամահալլէ Գանրճա Ա. Հիսար Գանտիլի Գանտիլիի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	23
)12 50	Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյի Գուզկունճուք	34
)2	Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյի Գուզկունճուք	23
)2 45	Պէշիքթաշէն Բաշապահճէ Պէշդոզ Բաշապահճէ Գանրճա Ա. Հիսար Գանտիլի (Գանտիլի նաւամատոյցը Գանտիլիին մեկնող շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբաթ օրերը Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյ Գուզկունճուքը իւսկիւտար)	18
)3 45	Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյ Գուզկունճուքը իւսկիւտար (բացի ուրբաթէն)	1
)4	Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյ Գուզկունճուքը Պէշիքթաշ	18
4 45	Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյ Գուզկունճուքը Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյ Գուզկունճուքը	24
8 45	Պէշիքթաշէն Բաշապահճէ Պէշդոզ Բաշապահճէ Գանրճա Ր. Հիսար Գանտիլի Վանիքէյ Զէնկիլքէյ Պէյլերպէյի Գուզկունճուքը իւսկիւտար (ուրբաթ օրերը Ր. Բաշամահալլէ)	22
10 25	Գանտիլիէն ուղղակի կամուրջ	23

(Բաց է կիրակի օրերէն) Կոմաքէլի Եւրոպական եղբէր երթեւեկող շրջենաւոց ժամերը

)1 30	Պէշիքթաշ Ամնաւուտքէյ Ր. Հիսար Միրկէն Եէնիքէյ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ	32
)1 45	Գալատա Իւսկիւտար Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Ամթաքէյ Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Ամնաւուտքէյ Գանտիլի Ա. և Ր. Հիսար Գանրճա Միրկէն Եէնիքէյ Բաշապահճէ Պէշդոզ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ	25
)2	Պէշիքթաշ Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսար Միրկէն Եէնիքէյ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ Գալատա	34
3 30	Գալատա Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսար Պէյանճքէյ Աթէնիա Եէնիքէյ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ	23
5 —	Գալատա Պէշիքթաշ Ամնաւուտքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսար Պէյանճքէյ Եմիրկէն Աթէնիա Եէնիքէյ Պէշդոզ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ և Գալատա	20
6 45	Իւսկիւտար Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէյ Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Ամնաւուտքէյ Գանտիլի Ր. Հիսար Գանրճա Միրկէն Եէնիքէյ Թարապիա Պէշիքտերէ	22
8 45	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Ամնաւուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսար Միրկէն Եէնիքէյ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու	28
9 45	Ր. Հիսար Պէյանճքէյ Միրկէն Աթէնիա Եէնիքէյ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ	32
10 30	Ր. Հիսար Պէյանճքէյ Միրկէն Աթէնիա Եէնիքէյ Թարապիա Փիրէճպուրնու Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ	17
11 10	Եէնիքէյ Թարապիա Պէշիքտերէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ	20
11 30	Պէպէք Ր. Հիսար Պէյանճքէյ Միրկէն Աթէնիա Եէնիքէյ	19

Կոմաքէլէն Ամնաւուտքէյ Երթեւեկող շրջենաւոց ժամերը

)12 40	Ուղղակի Պէպէք	24
)1 25	Ուղղակի Ամնաւուտքէյ	1
)1 55	Ուղղակի Պէպէք	19
)2 10	Ուղղակի Պէպէք	17
3 40	Ուղղակի Պէպէք	19
9 50	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ Պէպէք Ր. Հիսար (Վոսփոր եկող շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	19
10 25	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ Պէպէք	25
11 5	Գալատա Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ Պէպէք (Եէնիքէյի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	22
11 45	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ Պէպէք	23
12 —	Պէշիքթաշ Օրթաքէյ Գուրուչէշմէ Ամնաւուտքէյ	25

Կոմաքէլէն Ա. ոտան եղբէր երթեւեկող շրջենաւոց ժամերը

)12 20	Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Վանիքէյ Ա. Հիսար Գանրճա Պէշդոզ Եէնիքէյ	22
)1 25	Ուղղակի Գանտիլի	23
)1 15	Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Վանիքէյ Ա. Հիսար Գանրճա Եէնիքէյ (բաց ի ուրբաթ օրերէ)	26
)2 40	Ուղղակի Գանտիլի (բացի ուրբաթ օրերէ)	1
)2 15	Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Վանիքէյ Գանտիլի Ա. Հիսար Գանրճա Բաշապահճէ Պէշդոզ Պէշիքտերէ (ուրբաթ օրերը Ր. Բաշամահալլէ)	21
3 45	Ուղղակի Գանտիլի	18
9 25	Գալատա Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Վանիքէյ Գանտիլի (Գալատա-ներ գացող շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	23
10 15	Գանտիլի Ա. Հիսար Գանրճա Ռիշթաքբաշա Բաշապահճէ Պէշդոզ Թարապիա Մէզարպուրնու Գալատաներ	18
10 40	Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Վանիքէյ Գանտիլի Ր. Հիսար (Գանտիլի նաւամատոյցը Պէշդոզի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	34
11 10	Գանտիլի Ա. Հիսար Գանրճա Ր. Բաշամահալլէ Բաշապահճէսի Պէշդոզ	23
11 40	Գալատա Գուզկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Վանիքէյ	22

Ամէն ուրբաթ շրջենաւ մը կամուրջէն ժամը 4ին մեկնելով Իւսկիւտար Գուզկունճ. Պէյլերպէյ Զէնկիլքէյ Վանիքէյ Գանտիլի Ա. Հիսար Գանրճա Ր. Բաշամահալլէ Բաշապահճէ Պէշդոզ Թարապիա Պէշիքտերէ պիտի հանդիպի և անտի ժամը 5.45ին մեկնելով և յիշեալ նաւամատոյցները հանդիպելով պիտի իջնէ Եէնիքէյ։ Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամը 11.15ին շրջենաւ մը Եէնիմահալլէն կամուրջ պիտի իջնէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտերէ Թարապիա Եէնիքէյ Միրկէն Ր. Հիսար Ամնաւուտքէյ Պէյլերպէյ Օրթաքէյ և Պէշիքթաշ հանդիպելով։

) Այս նշանը կրող շրջենաւք Սեպտեմբեր 13էն սկսեալ մէկ քառորդ վերջ պիտի մեկնին։

ԻՍԿԻԻՍԿԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԷՆ

ԻՍԿԻԻՍԿԱՐԷՆ	ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ	ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ	ԻՍԿԻԻՍԿԱՐ
	6 15		7 —
	7 —		8 15
12 15	8 10 Պէշիք	12	9 — Պէշիք
1 —	9 —	12 45	9 35
1 30	9 35 Պէշիք	1 20	10 5 Պէշիք
2 —	9 55	1 50	
2 30	10 25	2 20	10 35
3 —	10 50	2 50	
3 30	11 15	3 20	11 —
4 15	11 40	3 55 Պէշիք	11 25
4 45 Պէշիք		4 30	11 50
5 30	12 5	5 15	
		6 Պէշիք	12 5 Գոլնճ*

(* Այս շրջենաւն Հրէից տօներուն և ուրբաթ ու կիրակի չպիտի երթեւեկէ)

ՀԱՐԼԻՄ ԻՍԿԼԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 30 Հարէմէն Սալանճաք (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30 Հարէմէն Սալանճաք
11 Հարէմէն »
3 15 Կամուրջէն Հարէմ Սալանճաք (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալանճաք
10 45 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալանճաք

ԻՍԿԻԻՍԿԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՄԿԷԼԷ ԵՒ ԳԱԳԱԹԱՆԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գալատայ Սերքէճի
5 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11